

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera

Hodnocení kvality výuky z pohledu studentů Dopravní fakulty Jana Pernera

Vojtěch Tesař

Bakalářská práce

2023

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Vojtěch Tesař
Osobní číslo: D19570
Studijní program: B3709 Dopravní technologie a spoje
Studijní obor: Dopravní management, marketing a logistika
Téma práce: Hodnocení kvality výuky z pohledu studentů Dopravní fakulty Jana Pernera
Zadávající katedra: Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky

Zásady pro vypracování

Úvod

1. Teoretické vymezení řešené problematiky
2. Analýza stávajícího stavu hodnocení kvality výuky z pohledu studentů Dopravní fakulty Jana Pernera
3. Návrh opatření ke zlepšení hodnocení kvality výuky na Dopravní fakultě Jana Pernera

Závěr

Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran
Rozsah grafických prací: dle doporučení vedoucí/ho
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:
dle pokynů vedoucí/ho práce

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Dalibor Gottwald, Ph.D.
Katedra dopravního managementu, marketingu
a logistiky

Datum zadání bakalářské práce: 29. října 2021
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2023

L.S.

doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D.
děkan

Ing. Pavla Lejsková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 25. dubna 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem Hodnocení kvality výuky z pohledu studentů Dopravní fakulty Jana Pernera jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 9. 5. 2023

Vojtěch Tesař v. r.

Rád bych poděkoval vedoucímu práce Ing. Daliboru Gottwaldovi, Ph.D., za vstřícný přístup a cenné rady při zpracovávání bakalářské práce.

ANOTACE

Práce se zabývá problematikou hodnocení kvality výuky z pohledu studentů Dopravní fakulty Jana Pernera. V první (teoretické) části této práce je z dostupných zdrojů provedená literární rešerše pro teoretické vymezení problematiky hodnocení kvality výuky se zaměřením na faktory návratnosti hodnocení. Analytická část práce bude spočívat v analýze informací obsažených v interních dokumentech Dopravní fakulty Jana Pernera, které pojednávají o hodnocení kvality výuky. Následně bude v rámci analytické části realizován primární výzkum, jehož respondenty budou studenti Dopravní fakulty Jana Pernera. Na základě výstupů analytické části budou následně stanovena opatření ve snaze zvýšení ochoty studentů v procesu hodnocení kvality výuky.

KLÍČOVÁ SLOVA

kvalita výuky, studentské hodnocení výuky, návratnost, zpětná vazba, strukturovaný dotazník

TITLE

Evaluation the quality of teaching from the perspective of students of the Faculty of Transport Engineering

ANNOTATION

The thesis deals with the issue of evaluating the quality of teaching from the perspective of students of the Faculty of Transport Engineering. In the first theoretical part of this thesis, a literature research is conducted from the available sources to theoretically define the issue of evaluation of teaching quality with a focus on the factors of return of evaluation. The first part of analytical part consists analysis of information contained in the internal documents of the Faculty of Transport Engineering, which deals with the evaluation of teaching quality. The second part of analytical part consists the primary research, whose respondents are students of the Faculty of Transport Engineering. Based on the outputs of the analytical part, measures are determined in an effort to increase the willingness of students in the process of evaluating the quality of teaching.

KEYWORDS

teaching quality, student evaluation of teaching, returns, feedback, structured questionnaire

OBSAH

ÚVOD	9
1 TEORETICKÉ VYMEZENÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	10
1.1 Kvalita výuky	10
1.2 Obecné hodnocení univerzity	12
1.3 Studentské hodnocení výuky	12
1.3.1 Formativní hodnocení	13
1.3.2 Sumativní hodnocení	14
1.3.3 Účely studentského hodnocení	14
1.3.4 Charakteristika posuzovacích škál studentského hodnocení	15
1.3.5 Motivování studentů k podání zpětné vazby	16
1.4 Možné metody k hodnocení	17
1.5 Dotazníkové šetření	18
1.5.1 Otázky v dotazníku	20
1.5.2 Rozsah výběru	21
1.5.3 Celkové chyby v šetření	21
1.5.4 Faktory ovlivňující návratnost dotazníku	22
1.6 Portál IS/STAG	23
2 ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU HODNOCENÍ KVALITY VÝUKY Z POHLEDU STUDENTŮ DOPRAVNÍ FAKULTY JANA PERNERA	25
2.1 Zpracování interních materiálů o hodnocení kvality výuky na DFJP a porovnání s FES	25
2.2 Vlastní dotazníkové šetření pro studenty DFJP	28
2.2.1 Struktura dotazníkového šetření	29
2.2.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření	30
2.3 Závěr analýzy současného stavu hodnocení kvality výuky na DFJP	47
3 NÁVRH OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ HODNOCENÍ KVALITY VÝUKY NA DOPRAVNÍ FAKULTĚ JANA PERNERA	49
3.1 Informovanost o výsledcích hodnocení kvality výuky	50
3.2 Aplikace viditelných změn	51
ZÁVĚR	53
POUŽITÁ LITERATURA	54
SEZNAM TABULEK	56

SEZNAM OBRÁZKŮ	57
SEZNAM ZKRATEK.....	58
SEZNAM PŘÍLOH.....	59

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá tématem hodnocení kvality výuky z pohledu studentů na Dopravní fakultě Jana Pernera. Pro instituce, které poskytují vzdělání, je hodnocení kvality výuky klíčový nástroj pro získání zpětné vazby od svých studentů. Téma bakalářské práce je zvoleno z důvodu zvýšení ochoty studentů zapojit se do procesu hodnocení kvality výuky na Dopravní fakultě Jana Pernera.

Nedostatečná zpětná vazba může mít nepříznivý vliv na kvalitu výuky, možnost vnímat pohled studentů na studium, informovanost o aktuálních problémech či nedostatcích a také spokojenosti studentů s výukou. Aby výuka mohla správně fungovat a současně studenti byli spokojeni, je zapotřebí aby studenti svědomitě hodnotili kvalitu výuky pro dosažení správného popsání a vysvětlení konkrétního problému nebo nedostatku ve výuce. Na základě anonymních výsledků z hodnocení kvality výuky fakulta dokáže stanovit a definovat kroky k nápravě, ať už z dlouhodobého nebo krátkodobého hlediska. Pro podporu ochoty hodnotit kvalitu výuky u studentů, je třeba zkoumat faktory, které studenty v procesu hodnocení kvality výuky ovlivňují.

Bakalářská práce se člení do tří hlavních kapitol. První kapitola v teoretické rovině vymezuje problematiku hodnocení kvality výuky a faktory ovlivňující návratnost hodnocení kvality výuky. V úvodu první kapitoly je popsána kvalita výuky a její formy hodnocení. Dále se úvodní kapitola zabývá motivací studentů pro podání zpětné vazby, dotazníkovým šetřením jakožto teoretická podpora pro primární výzkum. Závěr první kapitoly popisuje informační systém studijní agendy, kde probíhá hodnocení kvality výuky v současnosti.

Druhá kapitola analyzuje interní materiály pro zjištění současného stavu v procesu hodnocení kvality výuky na Dopravní fakultě Jana Pernera. Pro porovnání jsou zde uvedeny data o hodnocení kvality výuky z Fakulty ekonomicko-správní. Dále se tato kapitola zabývá provedeným primárním výzkumem mezi studenty Dopravní fakulty Jana Pernera. Je zde popsána struktura dotazníku a výsledky z provedeného vlastního dotazníkového šetření.

Ve třetí kapitole jsou na základě získaných výstupů z analytické části této bakalářské práce navrženy opatření pro zvýšení ochoty studentů v procesu hodnocení kvality výuky na Dopravní fakultě Jana Pernera.

Cílem bakalářské práce je v teoretické rovině vymezit hodnocení kvality výuky se zaměřením na faktory ovlivňující ochotu studentů zapojit se do procesu hodnocení kvality výuky. Následně analyzovat současný stav hodnocení kvality výuky na Dopravní fakultě Jana Pernera. Na základě výstupů analytické části této práce budou sestaveny návrhy pro zvýšení ochoty studentů hodnotit kvalitu výuky na Dopravní fakultě Jana Pernera.

1 TEORETICKÉ VYMEZENÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Teoretická část této bakalářské práce se zabývá hodnocením kvality výuky, její charakteristikou a dále hodnocením na celouniverzitní úrovni. Pro vytvoření uceleného obrázku se všemi nutnými pojmy k danému tématu, obsahuje tato práce metodu studentského hodnocení kvality výuky, formativní a sumativní hodnocení. Dále rozepisuje účely studentského hodnocení, charakteristiku posuzovací škály studentského hodnocení. Neméně důležitými tématy jsou zpětná vazba a motivace studentů, strukturovaný dotazník, rozsah výběru, chyby v šetření, faktory ovlivňující návratnost dotazníku a význam informačního systému studijní agendy.

1.1 Kvalita výuky

Z latinského slova „qualitas“ je odvozeno slovo kvalita a dokáže označit nebo vystihnout specifické charakteristiky určitého předmětu nebo osoby. Aristotelovské pojetí kvalitu rozlišuje na primární, obsaženou v předmětu, a nahodilou, připadající předmětu na základě vnímání (Janík, 2013).

Hodnocení kvality vzdělávacích institucí a proces jejího zajišťování je velice složitý. Jestliže má hodnocení kvality přinášet potřebné výsledky, musí být také komplexním procesem. Na výše zmíněném se zcela určitě shodne odborná i laická veřejnost. Ve chvíli, kdy se začne diskutovat o tom, jaké jsou vlastně kritéria kvality, tak nastává problém. Na základě, jakých indikátorů bude rozhodnuto, že vzdělávací instituce je doopravdy kvalitní a dokáže tak poskytnout kvalitní vzdělání (Chvátalová, 2008)?

Kvalita je chápána jako dohodnuté měřítko, které je založeno na oficiálním nastavení cílů vzdělávacího systému a jeho institucí, ke kterému jako referenčnímu bodu se mohou vztahovat zjištění opravdových účinků tohoto systému. Proto také pojem kvalita je užíván spíše formálně za účelem zavedení rozdílu (Fend, 2000). Terhart (2000) uvádí, že je kvalita ve funkci posuzujícího, to je objektivizujícího hodnotu nebo obecnou úroveň nějakého předmětu.

Suma různých vlastností, které pozorovatel může přiřadit výuce a které podmiňují její úspěšnost, je definována jako kvalita výuky. Přínosná výuka je pro žáky tehdy, když je hodnotná a úspěšná, tzn. žák získá očekávané znalosti obsahu a dosáhne vzdělávacích i výchovných cílů. Na kvalitu výuky lze nahlížet ze dvou pohledů. Jeden pohled kvalitu člení jen jako vlastnost, zatímco ten druhý ji chápe jako vlastnost, která je současně hodnotou. Zhodnocení kvality výuky lehce provede i laik, např. žák nebo rodič při návštěvě výuky. Oproti profesionálům však nedokážou své úsudky důvěryhodně vysvětlit a zdůvodnit tak, aby byly

empiricky přiléhavé, teoreticky průkazné a odborně přijatelné. Díky tomu postup vidění a vědění laika v hodnocení kvality výuky a reflexe vede jeho jednání k očekávanému cíli nedostatečně. „*Laik nedokáže vidět a vysvětlit výuku tak, aby mohl pro ni navrhnout účinná zlepšení*“ (Slavík, Hajerová Müllerová a Soukupová, 2020, s. 90).

Malach (2016) tvrdí, že studentské názory na kvalitu výuky jsou ovlivňovány samotným průběhem výuky a vlivem učitele na žádoucí výsledek, tzn. na učení studenta, dále na průběh výuky a její výsledek. „*Pohled studentů na kvalitu absolvované výuky je nenahraditelný, nedá se suplovat ničím jiným*“ (Mareš, 2006, s. 13). Podle Helmkeho (2003) se na kvalitu výuky lze dívat ze dvou pohledů. Ten první se dívá na danou problematiku z hlediska kompetencí učitele, nezbytných pro fungování kvalitní výuky. Druhý pohled pojímá o relevantních charakteristikách pro hodnocení kvality výuky. Helmke (2003) také definoval faktory, které ovlivňují kvalitu výuky (viz Tabulka 1).

Tabulka 1 Faktory ovlivňující kvalitu výuky

Osobnost učitele
<ul style="list-style-type: none"> • Odbornost v mateřské disciplíně, oborové didaktice, vedení třídy a diagnostice žáka a třídy, • Hodnoty a cíle, subjektivní teorie, motivace, sebereflexe a zlepšování sebe samotného.
Kvalita vyučování
<ul style="list-style-type: none"> • Rovnováha jasnosti, přizpůsobivosti, přiměřená variace metod, individualizace, motivace, vedení třídy, čas výuky, příležitosti k učení, kvalita vyučovacích materiálů.
Individuální předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> • Poznávací proces, motivační a emoční vlastnosti žáka ovlivňující učení, vnímání a interpretace vyučování, • Učení žáka, aktivity žáka ve vyučování i mimo něj.
Kontext školní třídy a kontext oborů
<ul style="list-style-type: none"> • Vyučovací předmět, typ školy, věk žáka, původ žáka (jazykový, sociální, geografický).

Zdroj: (Helmke, 2003)

1.2 Obecné hodnocení univerzity

Jak uvádí Mareš (2008), hodnotit fungování univerzity lze dvěma způsoby. Při užití vnitřního hodnocení si daná instituce vše zorganizuje sama ve svém zájmu. Toto hodnocení provádí sami pracovníci instituce v různých úrovních, jako např. na katedře, fakultě, celoškolském pracovišti nebo i univerzitě jako celku. Druhý způsob se nazývá vnější hodnocení a slouží jiným orgánům, které na jejím základu dokážou zhodnotit efektivitu fungování univerzity v rámci jednoho státu. Může se tak sestavit meziuniverzitní srovnání nebo mezinárodní srovnání. Hodnocení provádí pověřené instituce. Pro Českou republiku se tato instituce nazývá Akreditační komise vlády. Lze také pozvat zahraniční instituce zabývající se obecnou nebo speciální evaluací vysokých škol. Instituce, které mají pečovat o kvalitu vysokého školství působí v mnoha evropských zemích. Navzájem se ale odlišují svým označením, zřizovatelem, mírou pravomoci, délkou fungování a v neposlední řadě kvalitou své práce. Modely akreditace na zajištění kvality vysokoškolského vzdělávání se v evropských zemích rozvíjí od poloviny 90. let.

1.3 Studentské hodnocení výuky

Šťáva (2002) uvádí, že účinnou zpětnou vazbu o učitelově pedagogické činnosti podává studentské hodnocení vysokoškolské výuky. Je to součást diagnostiky a autodiagnostiky učitele. Autodiagnostika v průběhu procesu podává učiteli informace o pedagogické činnosti, s cílem zdokonalovat a dále rozvíjet tuto činnost. Aby byla zpětná vazba v pedagogické činnosti učitele efektivní, je třeba podle Šťávy (2002) dodržet následující body. Použití studentského hodnocení vysokoškolské výuky by mělo respektovat uvedené zásady.

- Informace ze zpětné vazby jsou získány z více zdrojů, např. studenti, vedoucí, kolegové,
- Informace o činnosti učitele ze zpětné vazby jsou konzultovány s erudovaným pedagogem, který je empatický (psycholog, kolega, zkušený učitel),
- Zpětná vazba se získá různými autodiagnostickými metodami, která má učitel k dispozici a umí s nimi pracovat,
- Zpětná vazba se soustředí na chování učitele v pedagogických situacích, má analytický charakter a také zahrnuje podněty k účinnějšímu jednání pedagoga v konkrétních situacích,
- Učitel přijme ochotu zvážit svou pedagogickou činnost a možnosti jejího zdokonalení,
- Zpětná vazba vychází z cílů autodiagnostiky, které si vymezí sám učitel.

Údaje o kvalitě výuky jednotlivých předmětů, práci učitelů, kateder mohou být ovlivněny spoustou faktorů. Jistě budou jinak hodnoceny předměty povinné a volitelné, které si student sám vybral, a předměty tzv. náročné a měkké. Proto Mareš (2006) uvádí tabulku (viz. tabulka 2) s vybranými faktory a jejich možným vlivem na studentské posuzování kvality výuky. Údaje v tabulce byly získány hlavně statistickými postupy. V tabulce jsou z původní tabulky uvedeny pouze faktory, které mají předpokládaný vliv na studentské posouzení kvality výuky.

Tabulka 2 Faktory ovlivňující posouzení studentské kvality výuky

Typ předmětu (povinný, povinně volitelný, volitelný)
<ul style="list-style-type: none"> • Pro studenty jsou příznivější volitelné předměty než povinné.
Typ předmětu (hlavní, vedlejší)
<ul style="list-style-type: none"> • Pro studenty jsou příznivější hlavní předměty než ostatní, které se jim zdají okrajové.
Zařazení předmětu do ročníku
<ul style="list-style-type: none"> • Lépe vychází předměty ve vyšších ročnících, protože je hodnotí studenti, co prošli selekcí, jsou vyzrálejší, zkušenější a chápou význam pro praxi.
Obsahové zaměření předmětu
<ul style="list-style-type: none"> • Historie, literatura, vědy o chování vycházejí lépe než matematika, fyzika, přírodovědné předměty. Vždy záleží na zaměření studenta, neplatí obecně.
Praktické zaměření předmětu
<ul style="list-style-type: none"> • Studenti upřednostňují prakticky zaměřené předměty před teoretickými.
Návštěvnost výuky
<ul style="list-style-type: none"> • Student by měl hodnotit výuku, kterou navštěvoval a nezná ji jen zprostředkovaného vyprávění jiných studentů.
Velikost výukové skupiny
<ul style="list-style-type: none"> • Lépe je hodnocená výuka, která probíhá v malých nebo velkých skupinách, kde je možnost nebo nemožnost individuálních kontaktů.

Zdroj: (Mareš, 2006), upraveno autorem

1.3.1 Formativní hodnocení

Cílem formativního hodnocení je dát učiteli, katedře, organizátorům kurzu či garantovi vyučovacího předmětu včas zpětnou vazbu o tom, jakou má výuka kvalitu. V čem spočívají nedostatky a chyby tak, aby bylo možné je odstranit. Formativní hodnocení je diagnostické,

dílčí a průběžné. Metodologicky je nutné klást důraz na detailněji strukturované charakteristiky výuky, podrobnější a členitější pohled. Stupně kvality jsou rozčleněny do mnoha kategorií. S podklady pracují sami aktéři, ze kterých následně sami vyvodí závěry pro svou potřebu. Cílem formativního hodnocení není aktéry potrestat nebo odměnit, ale zlepšit stávající stav, popřípadě udržet výbornou kvalitu (Mareš, 2006).

1.3.2 Sumativní hodnocení

„Sumativní hodnocení je hodnocení souhrnné, závěrečné, certifikační, jehož cílem je roztrždit učitele, katedry, kurzy, vyučované předměty do malého počtu kategorií (kvalitní – nekvalitní, vyhovuje – nevyhovuje, výborný – průměrný – slabý) a rozhodnout o jejich další existenci. Závěrečný verdikt vynáší někdo mimo dané pracoviště, nadřízený orgán, kontrolní orgán“ (Mareš, 2006, s. 9). Dále také zmiňuje potřebu kladení důrazu na souhrnný pohled a globální charakteristiky výuky z hlediska metodologie. Dopad důsledků může být pozitivní, negativní. Na základě výsledků může být kurz přepracován, přestane být povinný nebo se znovu nevypíše. Učitel může být odměněn, napomenut, finančně potrestán, učiteli není prodloužena pracovní smlouva atp. (Mareš, 2006).

1.3.3 Účely studentského hodnocení

Formativní ani sumativní hodnocení se nedají slučovat (Mareš, 2006). Učitelé, katedry, fakulty, studenti, kteří hodnotí, musí vědět, s jakou metodou v daném výzkumu pracují. Výběr metody totiž ovlivňuje celkovou strategii hodnocení, kvalitu i využitelnost získaných výsledků a chování aktérů. Z dlouholetých praktických zkušeností i studia odborné literatury se více preferuje formativní hodnocení. Je relativně podrobnější, podává členitější obraz o kvalitě výuky z pohledu studentů, pro něž je výuka určena. Zároveň dává možnost učitelům, katedrám, fakultám zlepšit kvalitu výuky. Organizátor se může rozhodnout pro zmapování aktuálního stavu výuky, aby se blíže podíval na věci, které jsou na fakultě známé, ale mnoho se o nich neví. Takovou věcí může být pohled studentů na danou věc, co způsobí dané výsledky právě v předmětu X na rozdíl od ostatních, známé rozdíly mezi katedrou D a C, v čem tkví rozdíly mezi učitelem A nebo B z téže katedry apod. Další možnost, kterou organizátor má, je vytyčit si jiný cíl pro případ zjištění projevovalí změn ve výuce, které byly provedeny v rámci vysoké školy. Dále také, jak studenti vidí sami sebe, jak hodnotí svou přípravu na výuku, práci v průběhu semestru, pedagogickou činnost učitelů. Díky tomu učitel získá průběžnou zpětnou vazbu, aby mohl zlepšit výuku za pomoci reprezentativních názorů svých studentů. Připravené metody je možné využít pro výzkumné účely, např. zjištění faktorů, které prokazatelně ovlivňují studentské posuzování kvality výuky ve zkoumaných podmínkách. (Mareš, 2006).

1.3.4 Charakteristika posuzovacích škál studentského hodnocení

Studentské hodnocení vysokoškolské výuky může mít mnoho podob. Dobře známé je například hodnocení pomocí posuzovacích škál. To znamená přiřazení číselných hodnot takovým jevům, které nejsou měřitelné přímo na intervalové nebo poměrové stupnici. Posuzovatel zaujme postoj: naprosto souhlasím, nevím či naprosto nesouhlasím. Nebo naopak posoudí intenzitu: velmi, poměrně, málo. Posuzovatel také může posoudit kvantitu: všichni, nikdo. Popřípadě posouzení frekvence: vždycky, nikdy. Nejběžněji se lze setkat s vyjádřením souhlasu, nebo naopak nesouhlasu s určitým tvrzením (Šťáva, 2002).

Podle celosvětových zkušeností vyplývá, že škály s pěti až sedmi stupni jsou nejčastěji používané. Při zvolení lichého počtu může posuzovatel odpovídat neutrálně, střední stupeň se označuje např. těžko rozhodnout, středně průměrně atp. V případě zvolení sudého počtu škál je posuzovatel nucen přiklonit se k jednomu z krajních bodů škály. Je tak nemožnost odpovídat neutrálně, tak aby nikomu neuškodil. Přesto se obecně dává přednost lichému počtu stupňů. Obvykle se posuzování provádí pomocí přidělování bodů. Čím více bodů posuzovatel přidělí, tím s daným tvrzením více souhlasí (Mareš, 2006).

Výhody studentského hodnocení pomocí škál.

- získání pohledu studentů na výuku,
- získání názoru na kvalitu výuky od velkého počtu studentů,
- získání názoru na kvalitu výuky z delšího časového období,
- statistické vyhodnocení získaných názorů studentů,
- ze zjištěných výsledků získat zpětnou vazbu o kvalitě výuky a možnost provést opatření ke zlepšení,
- ověření změn ve výuce, které byly na základě zpětné vazby provedeny.

Nevýhody studentského hodnocení.

- vytvořit posuzovací škálu je pracná a dlouhodobá záležitost,
- v případě rutinního užívání posuzovacích škál se mohou občas projevit problémy s platností,
- v případě velkého počtu jednorázově posuzovaných předmětů i učitelů může poklesnout platnost a spolehlivost výsledků,
- výsledky nemohou sloužit jako přímé podklady pro rozhodnutí (Mareš, 2006).

„O validitě studentského hodnocení kvality výuky se často diskutuje. Výsledky studentského hodnocení výuky mohou být totiž mnohem více ovlivněny zvláštnostmi učitelova chování než kvalitou samotné výuky.“ (Šťáva, 2002, s. 10).

Posouzení platnosti výsledků může ovlivnit nástroj měření (posuzovací škála), posuzovaný vyučovací předmět, posuzovaný učitel a samotní posuzovatelé (studenti). Nejrozšířenějším nástrojem na studentské posuzování kvality výuky je podle Mareše (2006) posuzovací škála SEEQ (Students Evaluation of Educational Quality).

Studentské hodnocení výuky má podle (Marsh a Roche, 1997) devět dimenzí:

- Hodnota učení pro studenta,
- Učitelovo nadšení,
- Jasnost a organizace výuky,
- Skupinová interakce,
- Individuální vztah učitele a studenta,
- Rozsah učiva a pokrytí učiva výukou,
- Zkoušení a klasifikování,
- Zadávané úkoly,
- Náročnost a obtížnost výuky.

Malach (2016) dodává: studentské hodnocení kvality výuky se dělí na dva typy známé pod zkratkami SET (Student Evaluation of Teaching) a DUE (Departmental and University Experiences). Typ studentského hodnocení SET hodnotí kvalitu výuky konkrétního kurzu a jeho konkrétního učitele. Zatímco u typu DUE žáci hodnotí kvalitu výuky obecně v rámci svého studijního programu. Podle Mareše (2006) studentské hodnocení kvality výuky není jedinou metodou pro poznávání kvality vysokoškolské výuky. Data studentského posuzování výuky je potřeba také konfrontovat s daty jiných metod z jiných zdrojů. Mezi další metody řadíme měření výkonu studentů, posouzení kvality výuky, které provádí kolegové daného učitele pomocí standardizovaných postupů, učitelovo sebehodnocení, hodnocení učitele nadřízenými. Alternativní metodou také může být diagnóza kvality výuky pomocí diskuse se studenty v malých skupinách.

1.3.5 Motivování studentů k podání zpětné vazby

V mnoha českých vysokých školách klesá počet studentů, kteří jsou ochotni se vyjádřit ke kvalitě výuky na fakultě, na níž studují. S obdobnými tendencemi se setkávají i v zahraničí např. v USA, kde má hodnocení kvality výuky skoro osmdesátiletou tradici (Mareš, 2008). Svinickiová (2001) nachází vysvětlení ve čtyřech hlavních příčinách. První příčinou je, že studenti nedůvěřují instituci jako celku. Že má instituce opravdu zájem získat od studentů zpětnou vazbu o kvalitě výuky, že má zájem se sebou něco udělat a změnit se k lepšímu. Taková nedůvěra se projeví nezájmem studenta zúčastnit se hodnocení výuky.

V případě donucení student dotazník odevzdá nevyplněný, nebo vyplnění nedokončí. Autorka mluví o studentské (apriorní) skepsi. Druhá příčina vězí v tom, že studenti dají instituci první zpětnou vazbu a jsou motivováni něco zlepšit. Pokud ale není žádná odezva nebo je z pohledu studentů velmi slabá, studenti přestanou věřit, že sdělením svých názorů dokážou ve výuce něco změnit. Ověří si, že ať napíšou cokoli, na podstatě věci se nic nezmění. Jsou zklamaní a odtud pramení jejich pasivita. Třetí příčina spočívá v obavě studentů, co se stane, když napíšou nepříjemnou pravdu. Neochota vyjádřit se naplno, pojmenovat nedostatky pravým jménem, může pramenit ze strachu následných opatření. Šetření studentských názorů na kvalitu výuky sice bývají anonymní, ale okruh respondentů se dá zúžit na konkrétní ročník nebo konkrétní studijní skupinu a těm by následně mohly hrozit nepříjemnosti. Čtvrtá příčina se týká některých respondentů, a to z pocitu nejistoty, nekompetentnosti. Nikdo je takové činnosti jako je podávání zpětné vazby učitelům, katedrám a fakultám neučil, a teď se po nich vyžaduje. Jak ukazují domácí i zahraniční zkušenosti, studenti často neumí dávat vyučujícím kvalitní zpětnou vazbu. Neumí definovat své kritické stanovisko věcně, stručně, byť leckdy oprávněně. Pro kvalitní zpětnou vazbu (Svinicki, 2001, s. 20-21) uvádí následující body:

- Zpětná vazba by měla být konkrétní, doložená příklady, které názorně ukazují jedincovo stanovisko,
- Nestavět na studentových dedukcích o tom, co si asi učitel myslel, co tím sledoval apod., ale soustředit se na pozorovatelné, doložitelné činnosti,
- Vyhybat se osobním útokům a emočně silným výrazům, naopak upřednostnit přesný popis události,
- Popsat důsledky určitých učitelových činností, rozhodnutí katedry z pohledu studentů,
- Nabídnout alternativu ke stávající kritizované situaci,
- Neukazovat jen na nedostatky, ale ocenit i pozitiva výuky, což způsobí v učiteli povzbuzení a nezaujímá tak hned negativní postoj ke kritickým poznámkám.

1.4 Možné metody k hodnocení

Definice výzkumu: „*Vědecký výzkum je systematické, kontrolované, empirické a kritické zkoumání hypotetických výroků o předpokládaných vztazích mezi přirozenými jevy.*“ (Kerlinger, 1972, s. 27). Výzkumem se rozumí dlouhodobá a plánovitá činnost, která zahrnuje teoretickou i empirickou podobu. Naopak průzkumem se označuje jedna z etap výzkumu, která se odehrává v terénu. Aplikace konkrétního výzkumného nástroje v terénu se označuje jako šetření. Metoda je návod jak kontrolovatelně, systematicky a opakovatelně poznávat. (Reichel,

2009). „Kvantitativní výzkum se soustřeďuje na změření a posouzení statistické proměnlivosti a vzájemné závislosti proměnných. Postupuje se podle poměrně přesně naplánovaného postupu. Cílem je sběr vysoce strukturovaných dat a deduktivní přístup“ (Hendl, 2017, s. 137). Hendl (2017) uvádí, že díky strukturaci dat je možné analyticky pracovat s velkými výběry, což zvyšuje externí platnost studie.

Pro kvantitativní zkoumání je zásadní, aby vytvořený výběrový soubor vhodně a spolehlivě zastupoval základní soubor. Reprezentativnost podporuje přesné a jasné definování základního souboru. Výběr se provádí pouze jednou. Velikost vzorku výběru je zásadní pro dosažení reprezentativity. S větším výběrem je menší chyba výsledku. Kvalitativní zkoumání se naopak s reprezentativitou tolik nezaobírá a velikost jejich výběru je nižší. Základní soubor není definován a rozsah výběru a znaky nejsou předem známe. Výběr se provádí opakovaně. Zkoumání je ukončeno v momentě, kdy dochází k teoretickému nasycení, tzn. že výzkum již nepřináší cokoli nového. (Reichel, 2009)

1.5 Dotazníkové šetření

Studentské názory můžeme zjistit různými technikami sběru dat, jako například pozorováním, rozhovorem, dotazníkem, studiem dokumentů a experimentem. Technika sběru dat i její konkrétní aplikační variantou probíhá v přípravné fázi zkoumání. Reichel (2009) uvádí některé základní rysy standardizovaného dotazníku (viz. Tabulka 3). Výzkumník by měl být co nejvíce nezávislý, aby nebyla zpochybňována důvěryhodnost výzkumníka. Osoby, kterých se budeme ptát, se nazývají respondenti. Při použití standardizovaného dotazníku v kvantitativním šetření se nachází v souboru převážně uzavřené, několik polouzavřených a pouze výjimečně několik volných otázek (Reichel, 2009).

Tabulka 3 Některé vybrané základní rysy standardizovaného dotazníku

Standardizovaný dotazník rozeslaný poštou či e-mailem	
Finanční náročnost	• Zřetelně nižší než u rozhovoru
Návratnost	• Při volném průběhu nízká, při určitých opatřeních (organizovaný sběr, dotazník e-mailem) dostačující
Reprezentativita	• Může být ohrožena nízkou návratností
Délka dotazování	• Měla by být kratší než u rozhovoru
Náročnost pro tazatele	• Obvykle jich není třeba
Náročnost pro respondenta	• Obvykle vyšší než u rozhovoru

Standardizovaný dotazník rozeslaný poštou či e-mailem	
Zábavnost, popř. zajímavost pro respondenta	• Obvykle nižší než u rozhovoru
Respondentův pocit anonymity	• Zpravidla větší než u rozhovoru (u e-mailu při zřetelných zárukách jejich ochrany)
Bezchybnost a úplnost odpovědí	• Obvykle méně častá než u rozhovoru
Záruka, že skutečně odpovídal původně vybraný respondent	• Nízká, teoreticky žádná

Zdroj: (Reichel, 2009), upraveno autorem

Nejčastějším prostředkem sběru dat ve statistickém šetření je vyplnění strukturovaného dotazníku respondentem, jak uvádí Hendl (2017). Dotazník je formulář, který může mít fyzickou nebo elektronickou podobu. Použitím dotazníku získají výzkumníci informace o myšlenkách, pocitech, postojích a hodnotách zkoumaných osob. Při sběru dat v případové studii, experimentu, statistickém šetření nebo pozorování mohou být využity dotazníky. Podle zájmu výzkumníka se upravuje obsah a organizace dotazníku. Strukturovaný dotazník obsahuje standardizované otázky, testy, nebo škály. Všem respondentům je prezentován více méně stejně a otázky jsou stanovené předem. Polostrukturovaný dotazník má pevně stanovené otázky, ale odpovědi i pořadí už nejsou tak pevně stanoveny. Přednost strukturovaného dotazníku spočívá v pevném pořadí i formě odpovědí, které vedou k rychlému vyhodnocení na počítači. Lze jej použít u rozsáhlých výběrů, a přesto je získání dat ekonomické. U strukturovaného dotazníku je předpoklad, že otázky jsou navrženy a uspořádány tak, aby jim všichni respondenti rozuměli stejným způsobem. Občas o tom lze pochybovat, protože respondenti nemusí vykazovat společnou perspektivu a stejné otázky vyvolají u respondentů jiné kognitivní postupy. Způsob realizace dotazování se může u různých skupin respondentů lišit. Hendl (2017) zmiňuje výhody a nevýhody dotazníku vyplňovaného respondentem (viz tabulka 4).

Tabulka 4 Výhody a nevýhody dotazníkového šetření

Výhody	Nevýhody
Levný k administraci	Měly by být kratší a jednoduché, protože není možnost doptání
Umožňuje větší geografický rozsah bez přibývajících nákladů	Nevíme, kdo dotazník vyplňuje

Výhody	Nevýhody
Přítomností tazatele se snižuje zkreslení	Vyžaduje gramotnost
Výhoda větší anonymity, lepší návratnost u citlivějších a soukromých otázek	Nižší návratnost, nevyplněné odpovědi by ovlivnily výsledky šetření, protože neznáme charakteristiky respondentů, kteří dotazník nevyplnili

Zdroj: (Hendl, 2017)

1.5.1 Otázky v dotazníku

Zatímco typ otázky určuje její konkrétní podobu, tak druh otázky vyjadřuje její funkci v rámci dotazování. Z typologie otázek můžeme rozeznat dvojí dělení otázek. Z prvního dělení můžeme otázky rozeznat podle míry, do jaké je otázka standardizovaná. Otázky tak mohou být volné, kde respondentovi nenabízejí žádnou variantu odpovědi. Respondent má tak zcela volný prostor pro svoji odpověď. Takové otázky je však náročné zpracovat, a tak se používají spíše v kvalitativním zkoumání. Naproti tomu u uzavřené otázky má respondent možnost výběru z nabízených variant. Tento typ otázky se dobře zpracovává, avšak mohou do jisté míry zkreslovat, protože respondent může některou z variant volit jako kompromis. Tyto otázky se nejčastěji využívají v kvantitativním zkoumání. Kombinací volné a uzavřené otázky vznikne polouzavřená otázka. Tento typ otázky použije tvůrce v případě, když si není jistý, že obsáhl všechny možné varianty odpovědi a respondent by chtěl odpovědět i jinak. Zpravidla tento typ otázky nabízí soubor nabízených odpovědí a na konci je ještě možnost odpovědět vlastní variantou. Nese výhody i nevýhody obou předchozích typů otázek. Používá se u kvalitativního i u kvantitativního zkoumání. V případě použití u kvantitativního dotazování je potřeba myslet na to, že výběrový soubor může mít i stovky objektů Reichel (2009).

Z druhého dělení otázek dle typologie se týká počtu variant a způsobu práce s nimi. Nejedná se tak o otázky volné. Otázky, které mají dvě volby odpovědi, nazýváme dichotomické. Otázky s více variantami odpovědi nazýváme polytomické. Polytomické otázky mohou mít více podob. Respondent může varianty odpovědi vybírat různým způsobem, musí tak v instrukci otázky být napsáno, o jakou podobu se jedná. Může-li respondent vybrat pouze jednu variantu, tato podoba polytomické otázky se nazývá výběrová. V případě možnosti výběru více variant současně se polytomická otázka nazývá Výčtová. Dále také máme otázky filtrační, které dotazované osoby rozčleňují podle toho, jak dalece a zda vůbec mají ke zkoumanému problému co říct. Tím se dotazník chvílemi může rozpadat na dva a více

podsuborů, respondent se tak díky tomu vyjadřuje pouze k relevantním skutečnostem. Dále také máme otázky grafické. Tyto otázky dotazování ožíví a často jej mohou i zpřesnit. Užívají se k vyjádření postoje, kde respondent vyznačí svůj názor na úsečce, stupnici nebo zaškrtně směřící se nebo mračící se obličej Reichel (2009).

1.5.2 Rozsah výběru

Při navrhování studie je doporučeno propočítat potřebný rozsah výběru, aby bylo dosaženo požadované přesnosti odhadů. Rozsah výběru by se měl navrhnout ve fázi návrhu studie pomocí výpočtu síly použitého statistického testu nebo uvážením přípustné chyby odhadu. Pro získání kontrolovaného výběru/vzorku, potřebujeme oporu výběru. Při realizaci opory výběru můžeme udělat chyby, čímž je ovlivněna platnost studie (Hendl, 2017). Aby byly podle Mareše (2006) zjištěné výsledky spolehlivé, je třeba dodržet určitý počet posuzovatelů.

Množina zkoumaných objektů, na které se mají jejich výsledky vztáhnout, se nazývá cílový nebo také výzkumný soubor. Souhrn objektů, který lze identifikovat, vymezit a podchytit, a z něhož se následně vybírá, se pojmenovává jako základní soubor. Aby byly výsledky z výběrového souboru reprezentativní, musí výběrový soubor reprezentovat základní soubor, tak aby zjištěné údaje bylo možné vztáhnout na celý základní soubor, ze kterého výběrový soubor vznikl. Jsou-li zkoumány všechny objekty, kterých se šetření týká, tj. základní soubor, a ten se rovná výběrovému souboru, pak takový výběr nazýváme úplný, totální nebo vyčerpávající. Ne vždy lze takový výzkum realizovat z důvodu logistiky, finanční a časové náročnosti. (Reichel, 2009)

1.5.3 Celkové chyby v šetření

Celkovou chybou se rozumí všechny chyby, které mohou při šetření nastat. Způsobit je může efekt tazatele, efekt zkoumané osoby, špatným měřením cílové proměnné, oporou výběru atd. Skoro není možné vyjmenovat všechny chyby, které mohou nastat při šetření. Celkovou chybu dělíme na náhodnou chybu a systematickou chybu. Součtem chyb dostaneme systematickou chybu. Její důvody vzniku jsou systematické výběrové chyby, chyby ze špatné návratnosti, chyby dat způsobené tazatelem nebo zkoumaným jedincem, chyby při zpracování dat a chybou v opoře výběru. Složením chyby měření a chyby výběrové vznikne náhodná chyba (Hendl, 2017).

Časté chyby na straně respondenta:

- Chyba přitakání – respondent souhlasí se všemi otázkami ano/ne,
- Chyba extrému – respondent volí pouze extrémní odpovědi,
- Chyba způsobená tazatelem – tazatel ovlivní respondenta,

- Chyba z psychologických a sociálních důvodů – vznikne po otázce, která má pro dotazovaného citlivý charakter nebo odpovídá na základě sociální vhodnosti,
- Respondent neodpovídá – respondent odpoví, přestože nezná odpověď nebo odmítne odpovědět.

Časté chyby na straně tazatele:

- Administrativní chyby – způsobeny malou pečlivostí, zmatením, opominutím, nedostatečnou odbornou kompetencí,
- Chyba zpracování – data se chybně zaznamenají do počítače, provede se neadekvátní zpracování dat,
- Systematická výběrová chyba – výběr je systematicky zkreslen a není reprezentativní,
- Chyba tazatele – tazatel špatně zaznamená data, ovlivní respondenta, úmyslně zkreslí data (Hendl, 2017).

1.5.4 Faktory ovlivňující návratnost dotazníku

(Mareš, 2006) Je-li návratnost dotazníku neuspokojivá, tak výsledky dotazníku jsou nespolehlivé a nereprezentativní. Aby bylo jisté, že daný dotazník pro náš sběr dat bude užitečný, měl by projít procesem validizace. Je to proces o sbírání důkazů, že dotazník zkoumá přesně to, kvůli čemu byl vytvořen, a na jeho výsledky je možné se spolehnout. Zkoumá se tak platnost a spolehlivost neboli validita vyjadřuje, do jaké míry máme jistotu, co měří a předpovídá test (Kubeš, 2008). „*Na českých vysokých školách a fakultách je návratnost podceňována a zlehčována (v praxi totiž není jednoduché dosáhnout vysoké návratnosti) nebo se návratnost systematicky nezjišťuje vůbec*“ (Mareš, 2006, s. 35).

Zásadní bolestí sběru dat pomocí dotazníku je jeho nízká návratnost. Rozeslání další vlny dotazníků také nemusí tento problém reprezentativity vyřešit. Proto je nutné návratnost zajistit jinak. Je potřeba dbát na vzhled dotazníku a jeho optimální organizaci distribuce. Uživatelská vstřícnost je taky důležitá k navýšení návratnosti, tj. optimální délka, přehledné návaznosti po filtračních otázkách, nekomplikované volby odpovědí atd. Příznivý vliv na návratnost má také úvodní dopis respondentům, který výzkum krátce představí, sdělí čas potřebný pro vyplnění, způsob sběru a podepsaný představitel výzkumu předem poděkuje za účast. Dotazování elektronickou poštou má lepší návratnost než prostřednictvím pošty. Stoprocentní návratnost je spíše při kolektivním vyplňování. (Reichel, 2009).

Absolventi posuzují kvalitu výuky bez emocí, s odstupem ji posuzují jako celek a také nakolik jim umožnila vpravit se do praktického života. Elektronické vyplňování dotazníku

z hlediska doby vyplnění lze řadit na synchronní přístup, kdy vyplňování dotazníku probíhá v jeden čas. V asynchronním přístupu vyplňují studenti dotazník v různých dnech, v různé denní době a z různých míst prostřednictvím webu (Mareš, 2006).

Hlavní problémy u počítačových aplikací dle (Dommeyer, Baum a Hanna, 2002) jsou:

- Odpovídá mnohem menší část studentů než u tradičního způsobu. (Layne, DeCristoforo a McGinty, 1999) uvádí 48 % oproti 61 %,
- Studenti mají obavu z ohrožení anonymity (Layne, DeCristoforo a McGinty, 1999),
- Často zapomínají na termín, do kdy má průzkum názorů studentů skončit,
- Vadí jim nutnost přesně dodržovat pravidla postupu u počítačového odpovídání,
- Mohou nastat problémy technického rázu,
- Počítačovou verzi dotazníku studenti berou jako časově náročnější,
- Relativně početné skupině studentů vyplnění počítačové verze dotazníku obecně nevyhovuje.

Naopak (Layne, DeCristoforo a McGinty, 1999) uvádí, že většina studentů je spokojena s počítačovou verzí odpovídání. Mezi další výhody se řadí šetření papíru, nenarušuje se čas výuky, zjednodušuje se příprava a zpracování dat, šetření je rychlejší a pro většinu studentů snadnější (Dommeyer, Baum a Hanna, 2002).

1.6 Portál IS/STAG

Tato kapitola popisuje význam informačního systému studijní agendy (IS/STAG). V informačních technologiích chápeme termín portál jako webovou aplikaci, která jednotným způsobem a centralizovaně z různých zdrojů předává uživateli informaci, která ho zajímá nebo se jej v daný moment nějak týká. Portál nenahrazuje webové stránky univerzity, fakult nebo kateder, ani jako veřejná prezentace. Portál zastřešuje různé větší či menší klíčové internetové aplikace do společného uživatelského prostředí. K těmto aplikacím portál nabízí jednotné přihlášení, jednotný vzhled a ucelenou filozofii pro práci s aplikacemi. Začleněné aplikace tak navzájem mohou spolupracovat a mít přístup k datovým zdrojům. Pokud se uživatel přihlásí do portálu, prokáže tak svou identitu. Díky čemuž poskytne aplikacím informaci, jaký uživatel s nimi pracuje. (CIV – SIS ZČU, 2022)

Z pohledu studentského hodnocení kvality výuky se přístup v portálu může podle role uživatele lišit. Student jako přihlášený uživatel má možnost vyplnit anketní dotazník studentského hodnocení kvality výuky. Výsledky jsou k dispozici v záložce „kvality výuky“, která má řadu podstránek s výsledky anket. Vyučující, jakožto přihlášený uživatel, může

prohlížet výsledky anket předmětů a vložit případné reakce na připomínky studentů u svých předmětů (CIV – SIS ZČU, 2016).

IS/STAG můžeme rozdělit do tří základních celků studijní agendy, které jsou společně na sebe provázány. Prvním celkem studijní agendy je evidence studijních plánů, oborů, předmětů a studijních programů. Jako druhý celek můžeme považovat evidenci vyučujících, kroužků, místností a studentů. Poslední celek studijní agendy je evidence průběhu studia studenta jako je například přerušování studia, ukončení studia, přestup, zápisy, udělené známky a zápočty přihlášeného studenta (Univerzita Pardubice, 2022a).

2 ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU HODNOCENÍ KVALITY VÝUKY Z POHLEDU STUDENTŮ DOPRAVNÍ FAKULTY JANA PERNERA

Tato kapitola popisuje a analyzuje současný stav hodnocení kvality výuky pomocí dat, které poskytuje portál IS/STAG spolu s dalšími poskytnutými interními materiály a informacemi. Dále zpracovává získaná data z vlastního provedeného dotazníkového šetření provedeném mezi studenty Dopravní fakulty Jana Pernera (DFJP) Univerzity Pardubice (UPa). V závěru kapitoly je shrnutí informací a dat získaných z analýzy současného stavu.

2.1 Zpracování interních materiálů o hodnocení kvality výuky na DFJP a porovnání s FES

Pro analýzu interních dat byla použita data, které poskytuje portál IS/STAG (viz. kapitola 1.6 portál IS/STAG) všem svým studentům, kteří mají do portálu IS/STAG přístup. Data zobrazující výsledky hodnocení kvality výuky jsou přístupné až do akademického roku (AR) 2008/2009. Po přihlášení v portálu IS/STAG se ve vodorovném hlavním menu zvolí možnost „Kvalita Výuky“. Dále se ve svislé nabídce možností vybere možnost pojmenovaná jako Globální výsledky anket. Na dané straně se zobrazí statistiky hodnocení kvality výuky z nejnovějšího dostupného AR pro letní i zimní semestr. Dále je taky k dispozici nabídka, kde můžeme zvolit hledaný AR s evaluacemi výuky. Uživatel si může určit, jestli se pro zvolený AR zobrazí pouze letní nebo zimní semestr, anebo popřípadě semestry oba současně.

Tabulka 5 Počty řádných studentů a respondentů v jednotlivých akademických letech na DFJP

		Účast v anketě		
		Studentů	Respondentů	[%]
Akademický rok 2008/2009	ZS	1 909	80	4,19
	LS	1 865	90	4,83
Akademický rok 2009/2010	ZS	1 969	69	3,5
	LS	1 784	117	6,56
Akademický rok 2010/2011	ZS	1 956	116	5,93
	LS	1 831	82	4,48
Akademický rok 2011/2012	ZS	1 915	88	4,6
	LS	1 664	67	4,03
	ZS	1 927	141	7,32

		Účast v anketě		
		Studentů	Respondentů	[%]
Akademický rok 2012/2013	LS	1 695	165	9,73
Akademický rok 2013/2014	ZS	2 084	191	9,17
	LS	1 762	167	9,48
Akademický rok 2014/2015	ZS	1 885	156	8,28
	LS	1 446	165	11,41
Akademický rok 2015/2016	ZS	1 446	200	13,83
	LS	1 238	122	9,85
Akademický rok 2016/2017	ZS	1 441	206	14,30
	LS	1 195	152	12,72
Akademický rok 2017/2018	ZS	1 378	168	12,19
	LS	1 244	160	12,86
Akademický rok 2018/2019	ZS	1 281	169	13,19
	LS	1 149	119	13,36
Akademický rok 2019/2020	ZS	1 200	173	14,42
	LS	1 125	119	10,58
Akademický rok 2020/2021	ZS	1 266	273	21,56
	LS	991	196	19,78
Akademický rok 2021/2022	ZS	1 176	249	21,17
	LS	867	176	20,30

Zdroj: Univerzita Pardubice (2022b), upraveno autorem

Ze zaznamenaných dat o účasti studentů na hodnocení kvality výuky, které jsou k dispozici v IS/STAG (viz. Tabulka 5), je jasně patrné, že v průběhu let počet evaluací od respondentů na DFJP roste. Počet hodnotících respondentů roste i napřích klesajícímu počtu řádných studentů studujících na DFJP v průběhu akademických let. Zaznamenáno je 14 akademických let, tj. 28 semestrů. Stále však v žádném ze všech zaznamenaných semestrů kvalitu výuky na DFJP nehodnotilo více než jedna čtvrtina z počtu řádných studentů uvedených pro konkrétní semestry. Neboli účast studentů v jednotlivých semestrech akademických let nebyla na hodnocení kvality výuky na DFJP v IS/STAG vyšší než 25 %.

Největší počet zaznamenaných respondentů, kteří vyplnili hodnocení kvality výuky, byl v AR 2020/2021, a to konkrétně v zimním semestru. Celkový počet řádných studentů na DFJP v tomto AR činil 1 266. Počet respondentů, kteří kvalitu výuky v portálu IS/STAG hodnotili byl 273. V procentuálním vyjádření je tak účast 21,56 %. V tomto zimním semestru v AR 2020/2021 byla zároveň nejvyšší procentuální účast studentů hodnotících kvalitu výuky. Naopak nejnižší počet respondentů, kteří v jednotlivých akademických letech hodnotili kvalitu výuky byl v AR 2011/2012, a to konkrétně v letním semestru. Celkový počet řádných studentů na DFJP tehdy v AR 2011/2012 byl 1 664. Počet respondentů hodnotících kvalitu výuky byl 67. V procentuálním vyjádření byla účast na hodnocení kvality výuky 4,03 %. Nejnižší procentuální účast studentů na hodnocení kvality výuky byla v AR 2009/2010, a to v zimním semestru. Procentuální účast v tomto AR byla 3,5 %, počet respondentů byl 69 a počet řádných studentů byl 1 969. Rozdíl mezi nejvyšším počtem a nejnižším počtem respondentů hodnotících kvalitu výuky je 206. Rozdíl nejnižší a nejvyšší hodnoty procentuálního vyjádření účasti na hodnocení kvality výuky je 18,06 %. Rozdíl nejvyššího a nejnižšího počtu řádných studentů je 1 217. Aritmetický průměr řádných studentů na DFJP činí 1 525 studentů. Naopak střední hodnota ze zaznamenaných dat řádných studentů je hodnota 1 446. Tato hodnota je o něco přesnější, protože není tolik ovlivněna extrémními hodnotami, které se mohou ve sledovaných datech nacházet. Aritmetický průměr ze souboru dat počtů respondentů na DFJP je 150 respondentů. Střední hodnota ze souboru dat respondentů zaznamenaných v jednotlivých akademických letech je 158 respondentů. Aritmetický průměr z procentuálního vyjádření účasti respondentů hodnotících kvalitu výuky je hodnota 10,84. Střední hodnota z dat procentuálního vyjádření účasti na hodnocení kvality výuky je hodnota 10,21.

Pro porovnání data z Fakulty ekonomicko-správní

Pro stejné období jsou v IS/STAG k dispozici i data ostatních fakult UPa. Pro porovnání například Fakulta ekonomicko-správní (FES) má nejvyšší počet respondentů hodnotících kvalitu výuky v AR 2021/2022, a to v zimním semestru. V tomto AR řádně studovalo 1 615 studentů. Z toho hodnocení kvality výuky vyplnilo 1 004 respondentů. V procentuálním vyjádření je účast na hodnocení kvality výuky 62,17 %. Toto období má současně nejvyšší procentuální vyjádření účasti na hodnocení kvality výuky na FES. Naopak nejnižší počet zaznamenaných hodnocení kvality výuky byl v AR 2018/2019 v letním semestru. Řádných studentů bylo 1 330 a respondentů 106. V procentuálním vyjádření je účast 7,97 %. Nejnižší procentuální vyjádření účasti na hodnocení kvality výuky na FES byl v AR 2011/2012 v letním semestru. Řádně studovalo 2 179 studentů a respondentů bylo 127. Procentuální vyjádření je tak 5,83 %. Rozdíl mezi nejvyšším počtem a nejnižším počtem respondentů hodnotících kvalitu

výuky je 898. Rozdíl nejnižší a nejvyšší hodnoty procentuálního vyjádření účasti na hodnocení kvality výuky je 56,34 %. Rozdíl nejvyššího a nejnižšího počtu řádných studentů je 1 377. Aritmetický průměr řádných studentů ze sledovaného období na FES činí 1 874 studentů. Naopak střední hodnota řádných studentů z dat v zaznamenaném období je 1 693. Aritmetický průměr ze zaznamenaných dat respondentů je 344. Střední hodnota ze zaznamenaných dat je 244. Aritmetický průměr z procentuálního vyjádření účasti respondentů je 19,82. Střední hodnota z dat procentuálního vyjádření účasti na hodnocení kvality výuky je hodnota 12,38.

Na Fakultě ekonomicko-správní má aktuálně student po vyplnění hodnocení kvality výuky možnost provést kroužkový předzázpis o den dříve. A individuální zápis předmětů o hodinu dříve, oproti standartním termínům. Je tak ale nutné vyplnit anketu, přidat komentář ke každému předmětu a odpovědi odeslat, tj. kliknout na ukončit dotazník v portálu IS/STAG.

2.2 Vlastní dotazníkové šetření pro studenty DFJP

Před sestavením dotazníkového šetření bylo potřeba nejdříve provést literární rešerši k danému tématu. Následně získat obecný pohled o dané problematice z různých pramenů. Aby dotazníkové šetření bylo objektivní a nebyly do něj vloženy subjektivní domněnky nebo názory, sestavovalo se ze získaných poznatků z provedené literární rešerše. Pro dosažení maximální možné míry objektivity a struktury otázek byly při sestavování dotazníku uskutečněny konzultace s vedoucím bakalářské práce a také paní proděkankou DFJP.

Z vycházejících cílů výzkumu byly sestaveny 2 výzkumné otázky. Výzkumné otázky jsou:

- Jaké jsou příčiny nízké návratnosti z hodnocení kvality výuky v IS/STAG u studentů bakalářského a navazujícího magisterského studia na DFJP,
- Co by studenty bakalářského a navazujícího magisterského studia motivovalo k častějšímu vyplňování hodnocení kvality výuky v IS/STAG.

Vedení DFJP se zajímá o spokojenost svých studentů s výukou a jejich současný pohled na kvalitu výuky. Proto si kladlo otázku, jaké jsou důvody nevyplňování anket v IS/STAG týkající se hodnocení kvality výuky u nehodnotících studentů. A zároveň také, co by studenty motivovalo k tomu, aby byli ochotní vyplnit hodnocení kvality výuky v IS/STAG.

Sběr dat dotazníkového šetření byl spuštěn od 1.12.2022 do 1.2.2023. Dotazník byl rozeslán mezi všechny studenty bakalářského a navazujícího magisterského studia DFJP, včetně studentů, kteří prodlužují nad rámec standartní doby studia těchto dvou studijních programů. Rozeslaný hromadný e-mail zprostředkovala paní Ing. Andrea Hemžská, Ph.D. ze

studijního oddělení DFJP. Díky tomu se dotazník rozposlal všem studentům DFJP UPa, kromě studentů doktorského studia, kteří nebyli zařazeni do základního souboru respondentů.

2.2.1 Struktura dotazníkového šetření

Strukturovaný dotazník (viz. příloha A) byl vytvořen v bezplatné internetové aplikaci Google Forms. U uzavřených a polouzavřených otázek, kde je možné vybrat více než jednu odpověď, je na tuto skutečnost respondent vždy upozorněn. Všechny otázky v dotazníku jsou povinné, protože nevyplněné odpovědi by mohly zkreslit výsledky výzkumu.

V úvodní části strukturovaného dotazníku je respondent seznámen s účelem, pro který je dotazník vytvořen. A dále také, jakou problematikou se dotazník zabývá. Doba vyplnění dotazníku trvá zhruba kolem pěti minut. Dále je také respondent srozuměn s tím, že dotazník je zcela anonymní. V závěru úvodní části je poděkování respondentovi od autora za jeho čas strávený nad dotazníkem a za jeho vyplnění.

Dotazník se po první filtrační otázce dělí na dvě části. První otázka strukturovaného dotazníku zjišťuje, zda respondent již hodnotil kvalitu výuky v IS/STAG. Na základě zadané odpovědi bude respondent vyplňovat pouze tu část dotazníku, která ze zadané odpovědi vyplývá. Jedna část je zaměřena pouze na respondenty, kteří už minimálně jedenkrát hodnotili kvalitu výuky v IS/STAG. Druhá část dotazníku je zaměřena na respondenty, kteří dosud nehodnotili kvalitu výuky v IS/STAG. Některé otázky jsou si v obou částech záměrně velmi podobné, aby bylo možné porovnat, jak danou věc vidí studenti, kteří vyplnili nebo pravidelně vyplňují hodnocení kvality výuky v IS/STAG. A jaký pohled nebo názor na věc mají studenti, kteří hodnocení kvality výuky v IS/STAG dosud nevyplnili. Část pro respondenty, kteří hodnotí kvalitu výuky, má 17 otázek včetně první filtrační otázky. Část pro respondenty, kteří nehodnotili kvalitu výuky, se skládá ze 14 otázek včetně první filtrační otázky. Obě části strukturovaného dotazníku jsou rozděleny do třech oddílů:

- Základní oddíl,
- Posuzovací oddíl,
- Identifikační oddíl.

V základním oddílu jsou spolu s obdobnými otázkami pro obě části taky specifické otázky. Tyto specifické otázky se uplatnily pouze v části pro respondenty, kteří již hodnotili kvalitu výuky. V části pro respondenty, kteří dosud nehodnotili kvalitu výuky nebyly specifické otázky pro tuto část potřeba. Otázky v základním oddílu mají zjistit, jakou důležitost mají pro studenty faktory ovlivňující jejich nehodnocení kvality výuky v IS/STAG a faktory motivující k vyplnění hodnocení kvality výuky v IS/STAG. Faktory byly vybrány na základě provedené

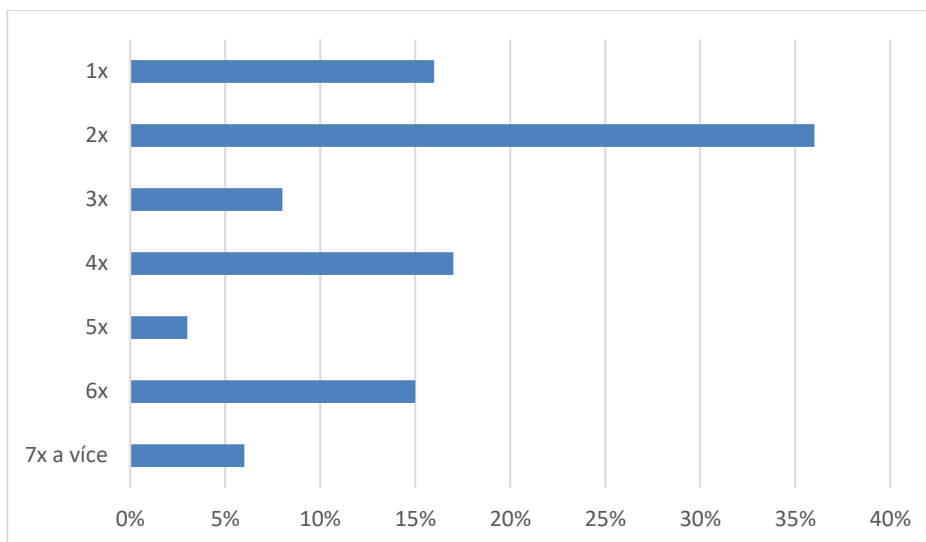
literární rešerše a knižních zdrojů, které jsou popsány v teoretické části této práce. V základním oddílu jsou polouzavřené a uzavřené otázky. V následujícím posuzovacím oddíle jsou otázky, kde respondent odpovídá na čtyřbodové posuzovací škále (viz. kapitola 1.3.4 *Charakteristika posuzovacích škál studentského hodnocení*). Čtyřbodová posuzovací škála byla zvolena z důvodu, aby respondent musel vždy zaujmout nějaký postoj. Poslední otázka v oddíle je otevřená. Otázky v tomto oddíle mají za cíl zjistit současné postoje a názory respondentů na dané faktory. Otázky pro obě části respondentů jsou obdobně formulované, aby je bylo možné navzájem porovnat. V identifikačním oddíle jsou uzavřené otázky a mají za cíl zjistit nezbytný základní profil respondenta. Zpracování údajů o respondentech bylo zcela anonymní. Výzkum a jeho výsledky nemají za cíl nikoho poškodit.

2.2.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Tato podkapitola vyhodnocuje výsledky otázek dotazníkového šetření provedeného mezi studenty bakalářského a navazujícího magisterského studia. Celkový počet studentů, kterým dotazníkové šetření bylo doručeno do e-mailové schránky, bylo 1 147. Díky tomu bylo možné dotazník rozeslat pro celý základní soubor (viz. kapitola 1.5.2 *Rozsah výběru*). Počet studentů, kteří vyplnili a odeslali dotazníkové šetření, bylo 236. Návratnost dotazníkového šetření je tak 20,58 %. První filtrační otázka měla rozdělit respondenty na ty, kteří už hodnotili kvalitu výuky a respondenty, kteří dosud kvalitu výuky v IS/STAG nehodnotili. Respondentů, kteří kvalitu výuky v IS/STAG už hodnotili, bylo 135. V procentech je to hodnota 57,2 %. Respondentů, kteří dosud kvalitu výuky v IS/STAG nehodnotili, bylo 101. V procentech je to hodnota 42,8 %.

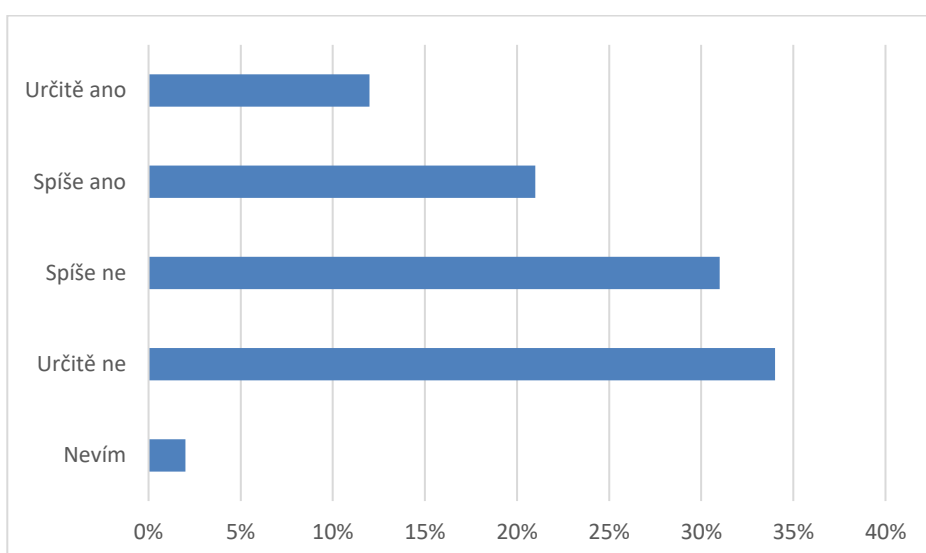
Základní oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří již hodnotili kvalitu výuky

Z vyfiltrovaných respondentů po úvodní otázce jich více než jedna třetina z dotázaných uvedlo, že hodnotilo kvalitu výuky dvakrát (viz. obrázek 1). Konkrétně to bylo 36 % z dotazovaných respondentů. Nejméně často hodnotí respondenti kvalitu výuky pětkrát (3 %). Velmi podobně často respondenti hodnotí výuku čtyřikrát, šestkrát a jedenkrát. Stejně tak velmi podobně hodnotí kvalitu výuky respondenti třikrát, pětkrát, sedm a více krát.

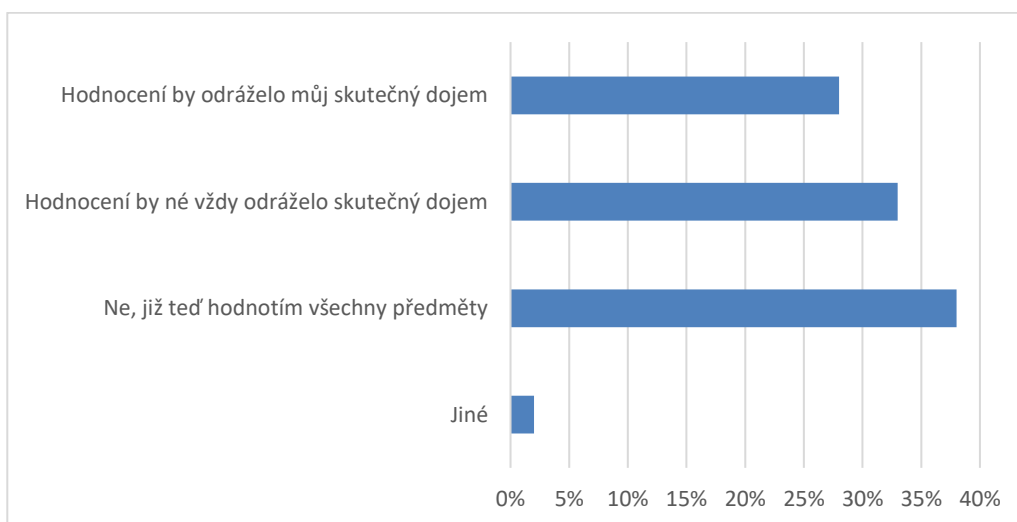
Obrázek 1 Počet hodnocení kvality výuky dotázaných respondentů (autor, 2023)

Následující otázka zkoumala, do jaké míry respondenti berou v potaz nepovinné hodnocení kvality výuky jako její přirozenou součást (viz. obrázek 2). 34 % z dotázaných respondentů rozhodně nepovažuje nepovinné hodnocení kvality výuky jako nedílnou součást výuky. Velmi podobně 31 % dotázaných také spíše nepovažuje hodnocení kvality výuky jako součást výuky. Naopak 21 % dotázaných uvedlo, že i nepovinné hodnocení kvality výuky považují jako nedílnou součást výuky. 12 % dotázaných odpovědělo, že nepovinné hodnocení kvality výuky rozhodně považuje jako součást výuky. V této otázce byla ponechána i možnost odpovědět neutrálně. Takto neutrálně odpověděli 3 respondenti (2 %).

Obrázek 2 Míra, se kterou hodnotící studenti berou nepovinné hodnocení jako součást výuky (autor, 2023)

V případě, že by hodnocení kvality výuky bylo povinné, 32 % dotázaných již hodnotících respondentů by při hodnocení kvality výuky hodnotilo více automaticky. Hodnocení kvality výuky by tak nemuselo vždy odpovídat jejich skutečnému dojmu z výuky. Dalších 28 % respondentů, by také změnilo svůj přístup k hodnocení výuky, protože by hodnotili více předmětů než doposud. Hodnocení kvality výuky těchto respondentů by ale současně vždy odráželo jejich skutečný dojem z výuky. Respondenti, kteří by neměnili svůj přístup k povinnému hodnocení kvality výuky, protože už teď hodnotí všechny předměty, by bylo 38 % (viz. obrázek 3). Tato otázka je polouzavřená (viz. kapitola 1.5.1 otázky v dotazníku), a tak jsou zde individuální odpovědi dvou respondentů. První individuální odpověď od respondenta - „*Ne – hodnotím většinu předmětů na které jde hodnocení aplikovat (sport nelze takto hodnotit)*“. Druhá individuální odpověď respondenta - „*Ne – jsem v prvním semestru a velmi rád budu hodnotit výuku dále*“.

Obrázek 3 Přístup již hodnotících studentů k hodnocení kvality výuky v případě zavedení povinného hodnocení (autor, 2023)

Nejčastějším způsobem, kterým se respondenti dozvěděli o probíhajícím hodnocení kvality výuky na DFJP, byl pomocí školního e-mailu (viz. tabulka 6). Dalším nejčastějším způsobem, kterým byli dotazovaní informováni o probíhajícím hodnocení kvality výuky na DFJP, byl pomocí sdělení od vyučujícího. Jako jiný způsob média, ze kterého se hodnotící respondenti dozvěděli o hodnocení kvality výuky, uvedli IS/STAG. Aritmetický průměr hodnot z tabulky 6 je 30 %. Respondenti u této otázky mohli označit více než jednu odpověď, součet hodnot v tabulce tak neodpovídá 100 %.

Tabulka 6 Média, ze kterých se respondenti dozvěděli o probíhajícímu hodnocení kvality výuky na DFJP

Informační médium	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
E-mailovou poštou	78 %
Od vyučujícího	57 %
Od spolužáka	17 %
Webové stránky	11 %
Sociální síť	10 %
Jiné ...	4 %

Zdroj: autor (2023)

Respondenty, kteří již hodnotili nebo pravidelně vyplňují kvalitu výuky, nejvíce motivuje nespokojenost s předmětem (viz. tabulka 7). Poskytnutí zpětné vazby fakultě je pro respondenty taky kritériem motivující hodnotit kvalitu výuky v IS/STAG. Dalším významným kritériem je, dle respondentů, jeho spokojenost s předmětem. Naopak hodnocení předmětů s větším počtem studentů, z důvodu možné vyšší anonymity, respondenti jako kritérium motivace k hodnocení výuky nepovažují. Stejně tak respondenti nerozlišují, zda je předmět založen na teoretické nebo praktické bázi. Aritmetický průměr hodnot z tabulky 7 je 23 %. Respondenti u této otázky mohli označit více než jednu odpověď, součet hodnot v tabulce tak neodpovídá 100 %.

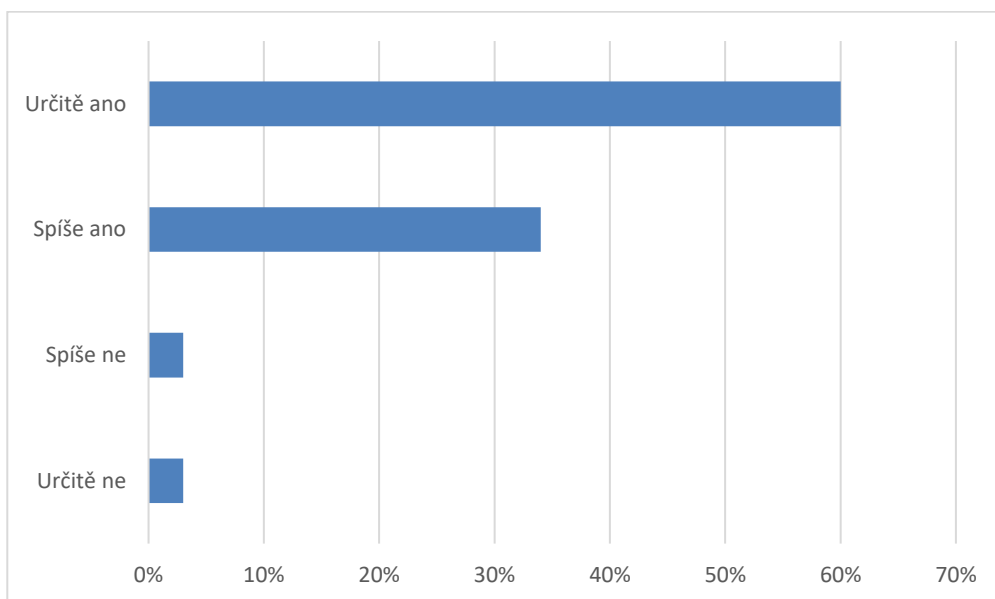
Tabulka 7 Faktory, které respondenty motivují hodnotit kvalitu výuky

Faktory	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Nespokojenost s předmětem	59 %
Pro zpětnou vazbu fakultě	50 %
Spokojenost s předmětem	47 %
Respondent hodnotí všechny předměty již teď	31 %
Předmět, který je podle respondenta důležitý pro obor	10 %
Předmět, který je založen na praktické bázi	2 %
Jiné ...	2 %

Faktory	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Předmět, který je založen na teoretické bázi	2 %
Předmět, který navštěvuje větší počet studentů	1 %

Zdroj: autor (2023)

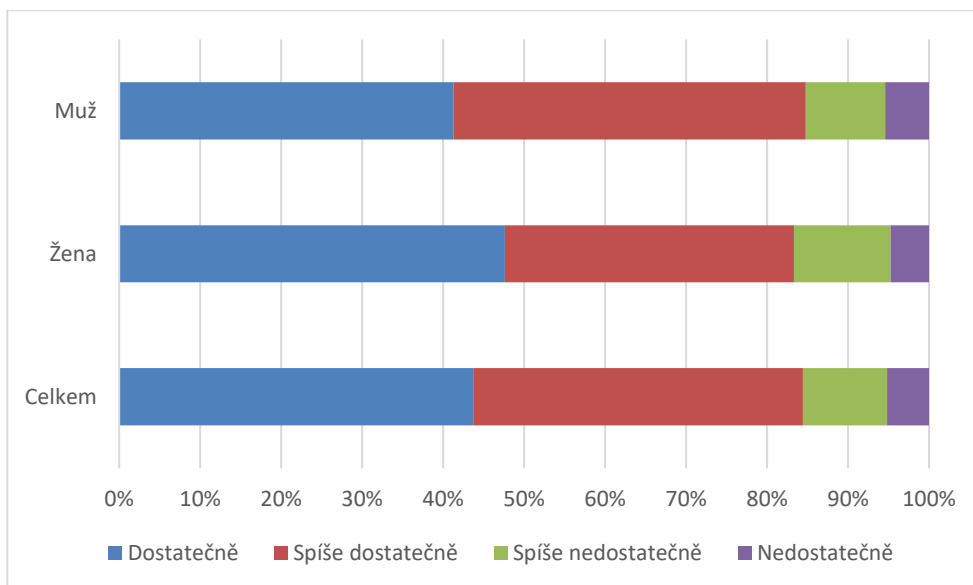
Z vybraných dat vyplývá, že respondenti, kteří hodnotí kvalitu výuky nebo již hodnotili, tak jsou s elektronickou formou hodnocení spokojeni (viz. obrázek 4). Více než polovina respondentů (60 %) rozhodně souhlasí s elektronickou formou hodnocení kvality výuky. Také další necelé třetině dotázaných respondentů spíše vyhovuje elektronická forma hodnocení. Naopak 3% podíl mají respondenti, kteří uvedli, že jim aktuální elektronická forma hodnocení rozhodně nevyhovuje. Dalším 3 % dotázaných respondentů elektronická forma spíše nevyhovuje.

Obrázek 4 Spokojenost s elektronickým hodnocením kvality výuky v IS/STAG (autor, 2023)

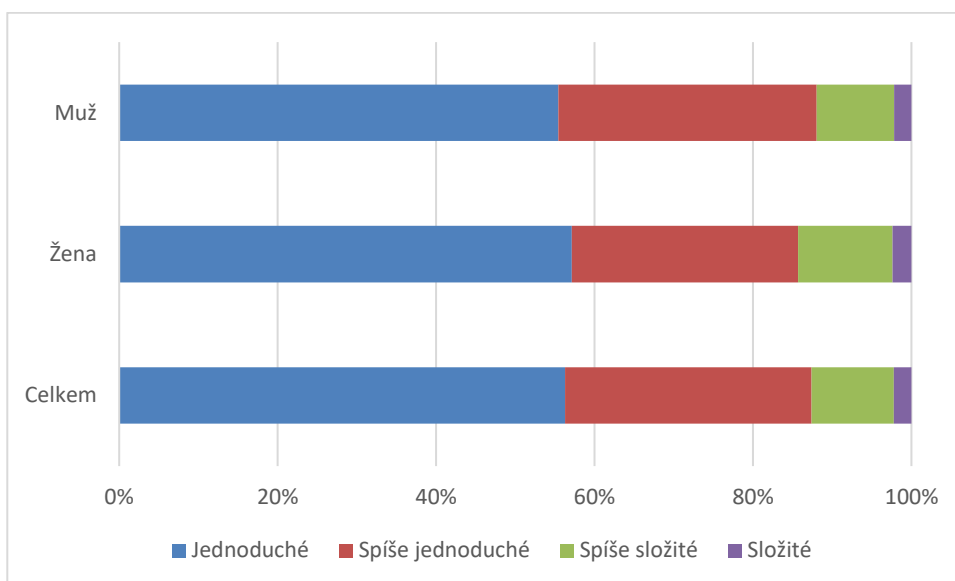
Posuzovací oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří již hodnotili kvalitu výuky

Informovanost o probíhajícím hodnocení kvality výuky podle respondentů, kteří hodnotí kvalitu výuky na DFJP není problematická. Více než 80 % hodnotících respondentů je s informovaností o probíhajícím hodnocení dostatečně nebo spíše spokojeno (viz. obrázek 5).

Obrázek 5 Spokojenost hodnotících respondentů s informováním o hodnocení kvality výuky v IS/STAG (autor, 2023)

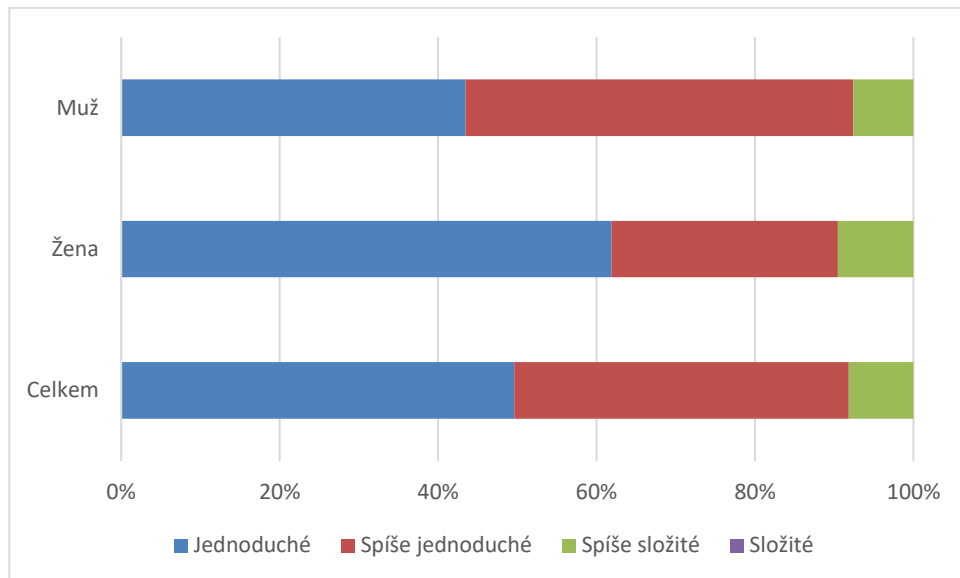
Respondenti se jednoznačně shodli, že najít hodnocení kvality výuky v portálu IS/STAG je jednoduché. Pouze 2 % respondentů uvedlo, že je podle nich najít hodnocení v IS/STAG složité. Dalších 10 % respondentů se přiklání k volbě spíše složité.

Obrázek 6 Náročnost vyhledání hodnocení kvality výuky v IS/STAG pro hodnotící respondenty (autor, 2023)

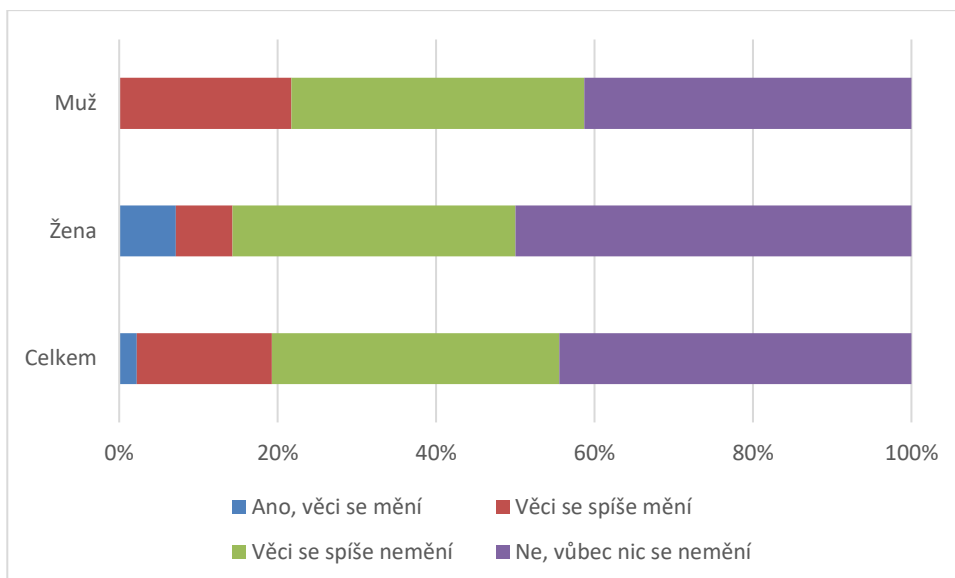
U otázky zkoumající míru jednoduchosti vyplnění hodnocení kvality výuky žádný z dotázaných respondentů na čtyřbodové posuzovací škále nezvolil čtvrtou možnost odpovědi, tj., že vyplnit hodnocení kvality výuky v IS/STAG je složité. Z obrázku 7 je patrné, že míra jednoduchosti hodnotit výuku v IS/STAG mezi muži a ženami se liší. Pro ženy je hodnotit

výuku v IS/STAG jednoduché. Muži jsou mírně kritičtější a hodnotit výuku v IS/STAG vidí jako spíše jednoduché. Minimální počet respondentů uvedl, že hodnotit kvality výuky v IS/STAG je spíše složité (8 %).

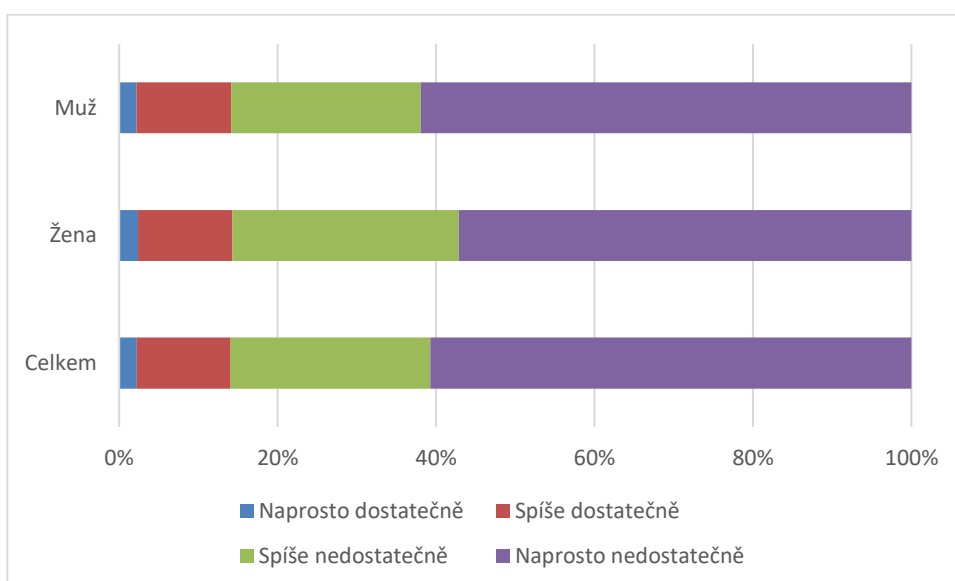
Obrázek 7 Míra jednoduchosti vyplnit hodnocení kvality výuky v IS/STAG dle hodnotících respondentů (autor, 2023)

Většina hodnotících respondentů se shodla, že po jejich hodnocení nevidí změny (viz. obrázek 8). Až 44 % ze všech dotázaných respondentů zvolilo odpověď - „Ne, vůbec nic se nemění“. Rozdíly mezi ženami a muži nastaly u první a druhé odpovědi na čtyřbodové posuzovací škále. Z odpovědí žen 7 % odpovědělo, že se věci díky hodnocení mění a dalších 7 %, že se věci spíše mění. Naopak muži první volbu nezvolili vůbec a druhou volbu odpovědi, že se věci spíše mění, zvolilo 22 % z mužských respondentů.

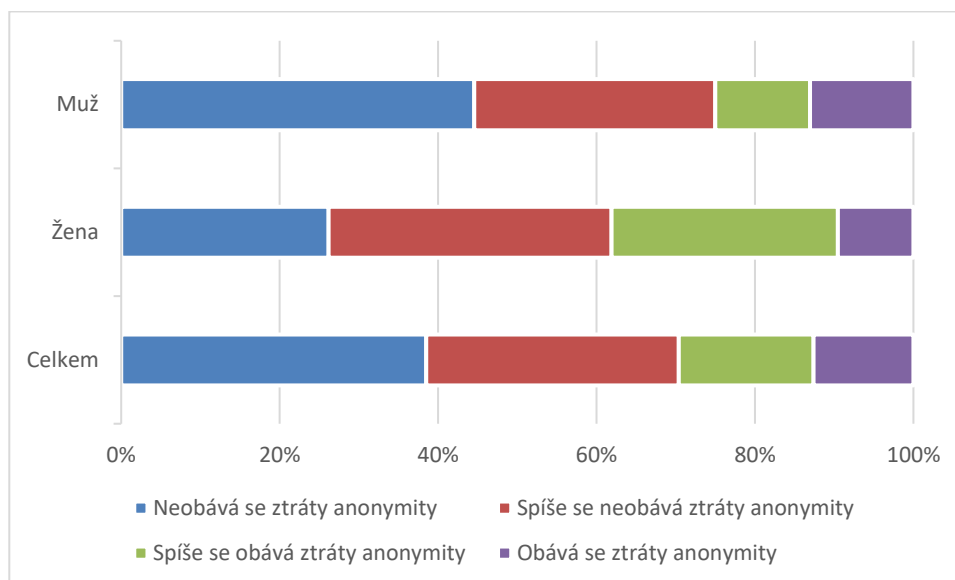
Obrázek 8 Pohled studentů na realizované změny plynoucí z hodnocení kvality výuky (autor, 2023)

Jako další faktor, který hodnotící respondenti hodnotili kriticky, byla informovanost studentů o výsledcích plynoucích z hodnocení kvality výuky v IS/STAG. Rozdíly v odpovědích mezi ženami a muži jsou minimální (viz. obrázek 9). Více než polovina z obou dotázaných pohlaví (61 %) vidí informovanost o výsledcích z hodnocení kvality výuky v IS/STAG jako naprosto nedostatečnou. Následujících 25 % vidí faktor jako spíše nedostatečný. Zbýlých 12 % vidí informovanost jako spíše dostatečnou a 2 % respondentů uvedlo, že informovanost je naprosto dostatečná.

Obrázek 9 Pohled hodnotících respondentů o informovanosti výsledků z hodnocení kvality výuky (autor, 2023)

V případě anonymity dat jsou ženy oproti mužům na čtyřbodové posuzovací škále kritičtější v prvním a třetím bodu (viz. obrázek 10). Anonymity dat se neobává 45 % mužů, u žen je to 26 %. Naopak 12 % mužů se spíše obává anonymity dat po neuvedení svého jména, u žen je to 29 %. Celkově se anonymity neobává 39 % respondentů a spíše se anonymity neobává 32 % respondentů. Zbýlá třetina respondentů se anonymity po neuvedení svého jména spíše nebo přímo obává.

Obrázek 10 Pohled hodnotících respondentů na anonymitu dat při neuvedení jména (autor, 2023)

Pro častější vyplnění hodnocení kvality výuky v IS/STAG by pro dotázané respondenty byly viditelné změny provedené na základě hodnocení studentů. Uvedené faktory (viz. tabulka 8) byly získány pomocí otevřené otázky v posuzovacím oddílu dotazníku. Jako další významný faktor pro častější hodnocení respondenti uváděli nějakou vhodnou formou informovat o nějakém závěru plynoucím z hodnocení, o provedených změnách, popřípadě o vysvětlení, proč není možné některé změny realizovat. Faktor, na kterém se shodlo 10 % z dotázaných respondentů uvedlo, že by ocenili kredit navíc za vyplnění hodnocení v IS/STAG. Aritmetický průměr hodnot z tabulky 8 je 5 %.

Tabulka 8 Formy motivace uvedené hodnotícími respondenty pro častější vyplnění hodnocení kvality výuky v IS/STAG

Motivace	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Viditelné změny z hodnocení	21 %
Nevím	15 %

Motivace	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Informování o výsledcích hodnocení	13 %
Odměna v podobě kreditů	10 %
Interakce vyučujících se studenty v hodnocení kvality výuky i jejích výsledcích	9 %
Nyní je vše v pořádku	7 %
Lepší zaměření a formulace otázek v IS/STAG	6 %
Jiné	5 %
Propagace hodnocení výuky v IS/STAG	4 %
Dřívější předzápis předmětů	3 %
Častější upozornění na hodnocení výuky v IS/STAG	3 %
Finanční odměna	2 %
Pozitivní/negativní dojmy z předmětů	2 %
Odměna v podobě bodů ke zkoušce, prospěchu	2 %
Jiná forma elektronického hodnocení	2 %
Uživatelsky přívětivější hodnocení v IS/STAG	1 %
Povinné hodnocení kvality výuky	1 %
Přístupnost k hodnocení výuky	1 %
Vlastní iniciativa	1 %
Anonymita	1 %

Zdroj: autor (2023)

Identifikační oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří již hodnotili kvalitu výuky

Této části dotazníku se zúčastnilo 92 mužů a 42 žen (68 %, 31 %). Jeden respondent zvolil možnost, že si nepřeje uvést své pohlaví. Zastoupení jednotlivých studijních programů a ročníků ze vzorku hodnotících respondentů zobrazuje tabulka 9. Jelikož dotazníkové šetření bylo spuštěno 1.12.2022, nemohli tak studenti prvního ročníku standartního bakalářského studia hodnotit kvalitu výuky v IS/STAG. Většina respondentů (80 %) studuje prezenční formou a zbylých 20 % respondentů studuje kombinovanou formou studia.

Tabulka 9 Procentuální složení vzorku hodnotících respondentů dle studijního programu a ročníku

Studijní programy dle ročníků	Procentuální složení vzorku respondentů
2. ročník standartního bakalářského studia	36 %
3. ročník standartního bakalářského studia	27 %
4. ročník standartního bakalářského studia	1 %
Prodlužují nad rámec doby bakalářského studia	4 %
1. ročník navazujícího magisterského studia	18 %
2. ročník navazujícího magisterského studia	9 %
Prodlužují nad rámec doby navazujícího magisterského studia	4 %

Zdroj: autor (2023)

Základní oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří dosud nehodnotili kvalitu výuky

Z vybraných faktorů (viz. tabulka 10) vybrala více než jedna třetina nehodnotících respondentů, že o probíhajícím hodnocení kvality výuky nevědí. Druhým významným faktorem, na kterém se shodlo 29 % dotázaných je nevědomost, jak se v IS/STAG dostat k hodnocení kvality výuky. Pětina z dotázaných respondentů pokaždé zapomene hodnocení kvality výuky vyplnit. Jelikož je otázka polouzavřená, bylo zde 14 individuálních odpovědí. Z toho 11 otázek se týkalo studentů, kteří studují v prvním ročníku, a tudíž tak dosud nemohli hodnotit kvalitu výuky v IS/STAG. První individuální otázka respondenta – „*Nemám na to čas, a pak to není aktuální. Určitě se k tomu dostanu.*“. Jako další individuální odpověď byla – „*Obávám se ztráty anonymity, tudíž vyučující zjistí, co jsem napsal a za špatné hodnocení předmětu mě nenechá předmět splnit*“. Poslední individuální odpověď respondenta – „*Někteří učitelé mají hodnocení jen, aby se mu vysmáli*“. Tyto individuální odpovědi respondentů do tabulky 10 zařazeny nebyly. Aritmetický průměr hodnot z tabulky 10 je 14 %. Respondenti u této otázky mohli označit více než jednu odpověď, součet hodnot v tabulce tak neodpovídá 100 %.

Tabulka 10 Důležitost faktorů ovlivňujících hodnocení kvality výuky pro nehodnotící respondenty

Faktory	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Ani nevím, že na fakultě hodnocení kvality výuky probíhá	37 %
Nevím, kde v IS/STAG najít hodnocení kvality výuky	29 %
Pokaždé zapomenu vyplnit hodnocení kvality výuky	20 %
Jedno hodnocení kvality výuky stejně nic nezmění	16 %
Nedostatečná motivace pro vyplnění hodnocení kvality výuky	15 %
Z důvodu „lenosti“ nehodnotím kvalitu výuky v IS/STAG	14 %
Nedostatečná informovanost o změnách	10 %
Nízký počet studujících v mém oboru, tudíž ztráta anonymity	10 %
Hodnocení kvality výuky v IS/STAG je nepřehledné	9 %
Otázky v hodnocení jsou příliš nekonkrétní pro jednotlivé předměty	4 %
Nechci se do hodnocení kvality výuky zapojit	4 %
O dění na fakultě se nezajímám	2 %

Zdroj: autor (2023)

Čtyři pětiny nehodnotících respondentů se chce o probíhajícím hodnocení kvality výuky dozvědět pomocí školního e-mailu (viz. tabulka 11). Jako jiné informační médium jeden respondent uvedl odpověď – „*IS STAG sylabus předmětu*“ a druhý respondent uvedl – „*Nijak*“. Tyto individuální odpovědi respondentů do tabulky 11 zařazeny nebyly. Aritmetický průměr hodnot z tabulky 11 je hodnota 32 %. Respondenti u této otázky mohli označit více než jednu odpověď, součet hodnot v tabulce tak neodpovídá 100 %.

Tabulka 11 Média, ze kterých by se respondenti chtěli dozvědět o probíhajícím hodnocení kvality výuky na DFJP

Informační médium	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
E-mailovou poštou	80 %

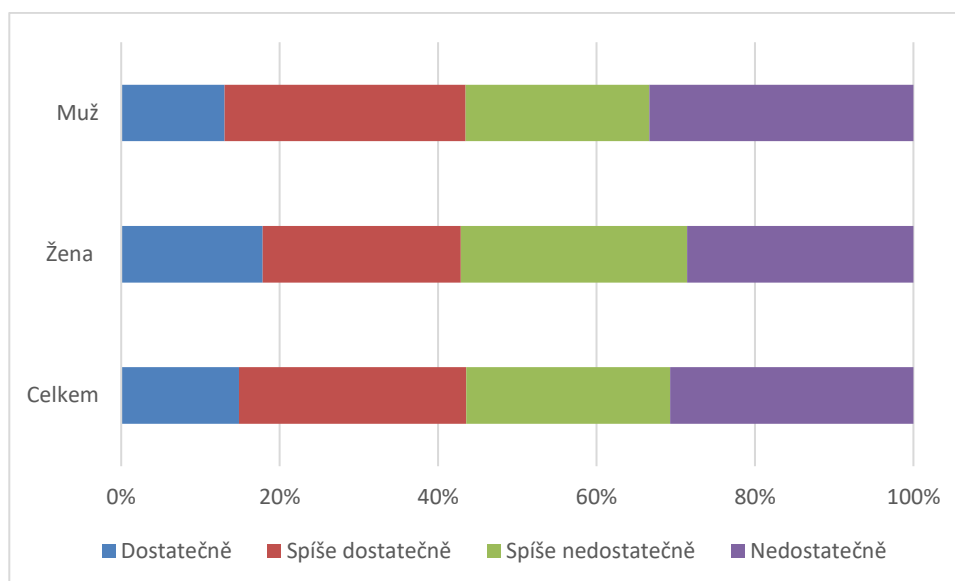
Informační médium	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Od vyučujícího	33 %
Webové stránky	33 %
Sociální síť	31 %
Od spolužáka	11 %

Zdroj: autor (2023)

Většina nehodnotících respondentů (97 %) by upřednostnila elektronickou formu hodnocení nad papírovou formou (2 %). Jeden respondent uvedl jinou formu hodnocení kvality výuky pomocí individuální odpovědi – „Dotykovou tabulí u východu z fakulty (obdobné jako v decathlonu)“.

Posuzovací oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří dosud nehodnotili kvalitu výuky

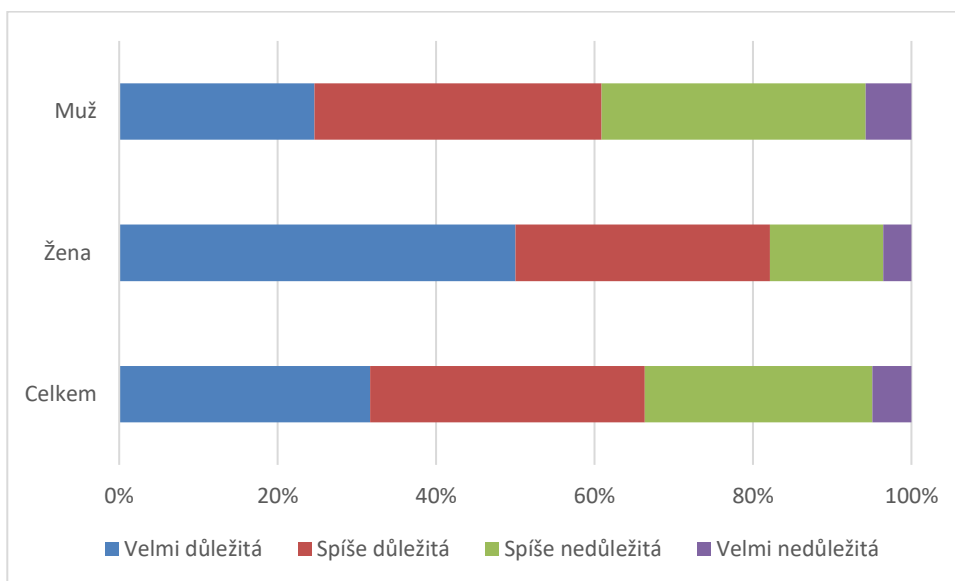
Rozdíly mezi muži a ženami jsou v informovanosti o hodnocení kvality výuky u nehodnotících respondentů nepatrné (viz. obrázek 11). Více než polovina dotázaných respondentů vidí tento faktor jako nedostatečný (31 %) nebo spíše nedostatečný (26 %).

Obrázek 11 Spokojenost nehodnotících respondentů s informováním o hodnocení kvality výuky v IS/STAG (autor, 2023)

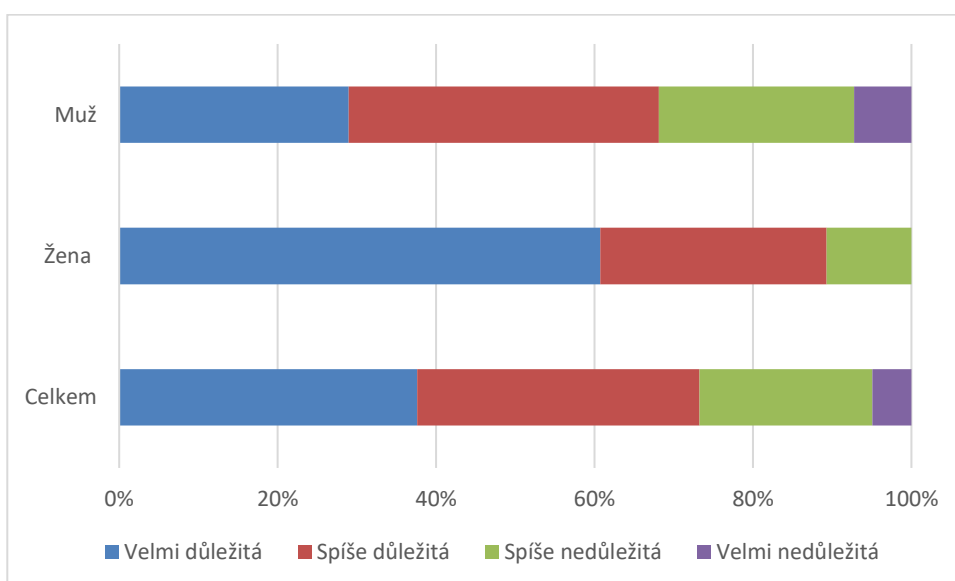
Pro polovinu z dotázaných žen, je jednoduchost vyhledání hodnocení kvality výuky v IS/STAG velmi důležitým faktorem, kdežto u mužů je to 25 % (viz. Obrázek 12). Celkově je

pro více než polovinu respondentů (67 %) tento faktor spíše důležitý nebo velmi důležitý. Pro zbylou třetinu respondentů (34 %) je náročnost na vyhledání spíše nebo velmi nedůležitá.

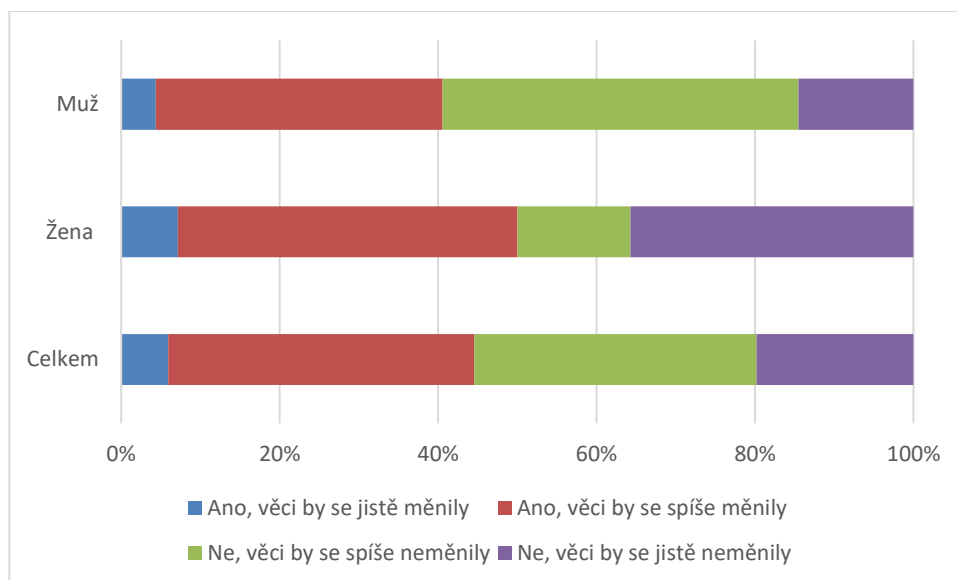
Obrázek 12 Náročnost vyhledání hodnocení kvality výuky v IS/STAG pro nehodnotící respondenty (autor, 2023)

Zatímco u hodnotících respondentů byli v tomto faktoru mírnější ženy. U nehodnotících respondentů jsou více benevolentní muži, jelikož 7 % odpovědělo, že míra jednoduchosti je pro ně velmi nedůležitá. Naopak žádná žena nezvolila čtvrtý stupeň odpovědi na čtyřbodové posuzovací škále. Faktor jako velmi důležitý považuje více než polovina z dotázaných žen tj. 61 % (viz. obrázek 13).

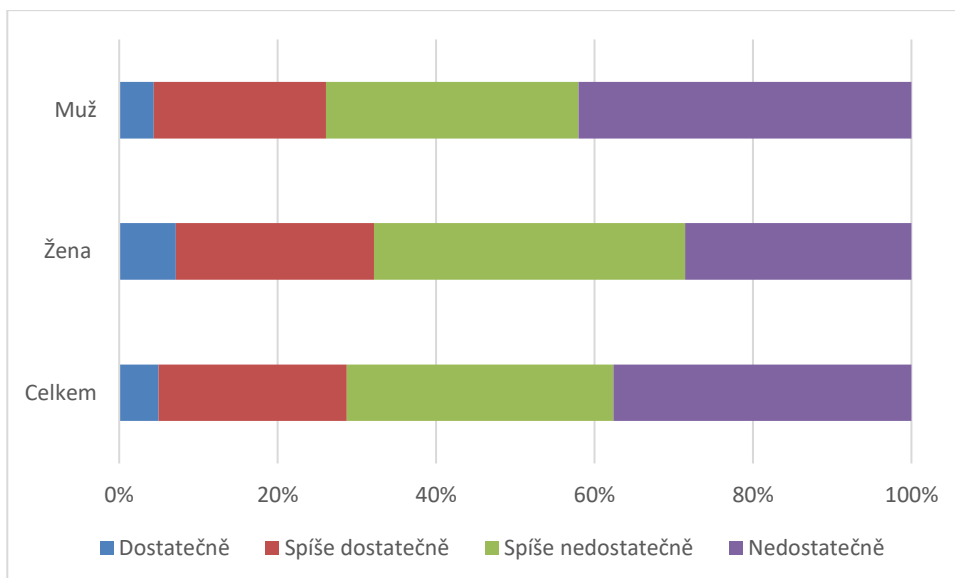
Obrázek 13 Míra jednoduchosti vyplnit hodnocení kvality výuky v IS/STAG dle nehodnotících respondentů (autor, 2023)

Ženy se v tomto faktoru nepřiklání k žádné straně odpovědi oproti mužům, kteří se přiklání k variantám odpovědi, že by se spíše nic neměnilo (45 %) nebo se neměnilo vůbec nic (14 %). Naopak 43 % žen si myslí, že by se věci po jejich hodnocení kvality výuky spíše měnily a 14 %, že by se věci spíše neměnily (viz. obrázek 14).

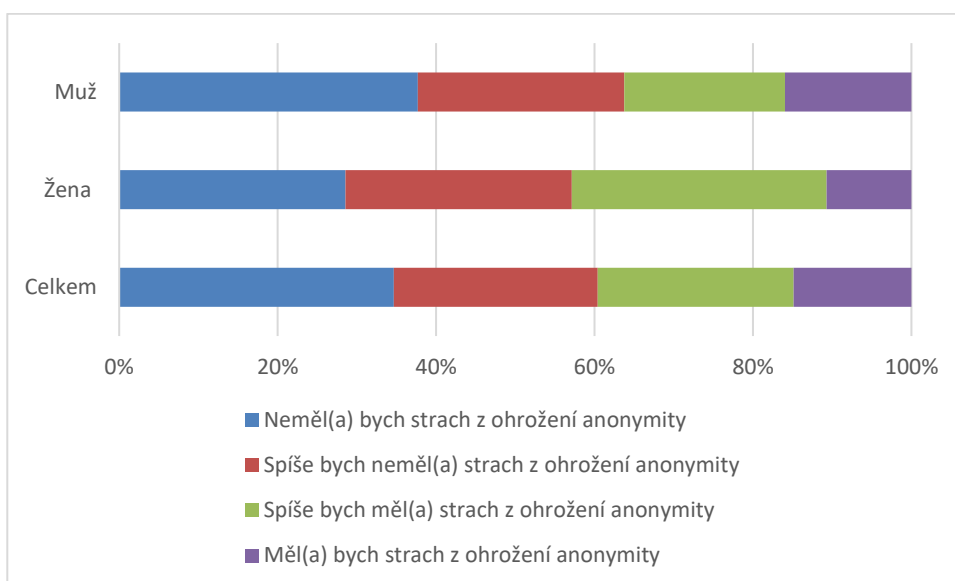
Obrázek 14 Pohled respondentů na realizované změny, které by plynuly z hodnocení kvality výuky (autor, 2023)

Více než dvě třetiny (72 %) z dotázaných nehodnotících respondentů uvedlo na otázku, zda je informovanost o změnách provedených na základě hodnocení kvality výuky spíše nedostatečná nebo nedostatečná. Z obrázku 15 je patrné, že ženy více preferovaly mírnější odpověď – „Spíše nedostatečně“ (39 %) a naopak muži volili obdobně odpověď – „Nedostatečně“ (42 %).

Obrázek 15 Pohled nehodnotících respondentů o informovanosti výsledků z hodnocení kvality výuky (autor, 2023)

Více než polovina (61 %) z dotázaných nehodnotících respondentů by nemělo nebo spíše nemělo strach z ohrožení své anonymity po neuvedení svého jména v hodnocení kvality výuky v IS/STAG (viz. obrázek 16).

Obrázek 16 Pohled nehodnotících respondentů na anonymitu dat při neuvedení jména (autor, 2023)

Častou odpovědí nehodnotících respondentů na otázku – „Napiš, co by pro Tebe mohlo být motivací k častějšímu vyplnění hodnocení kvality výuky v portálu IS/STAG.“ byla větší informovanost o výsledcích hodnocení (21 %), jak uvádí tabulka 12. Dále jako zajímavý návrh respondenta, který tabulka 12 neuvádí, protože je obtížně zařaditelný do konkrétní kategorie je

– „Myslím, že by to měl být definovány proces se vstupy a výstupem. Fakulta by mi o změnách nemusela reportovat, mohlo by to proběhnout formou marketingového sdělení. Samotné hodnocení je důležité jako každá zpětná vazba. Má byt anonymní. Bude-li chtít někdo vnést nějaký návrh osobně, měla by mu být poskytnuta taková možnost, klidně i vedle ankety, anebo možnosti vnesení návrhu a připomínek kdykoli prostřednictvím s/o.“. Dva respondenti uvedli, že by je motivovalo, kdyby v informujícím emailu byl přiložen odkaz vedoucí na hodnocení kvality výuky v IS/STAG. Tento motivující faktor také není součástí tabulky 12. Aritmetický průměr hodnot z tabulky 12 je 6 %.

Tabulka 12 Formy motivace uvedené nehodnotícími respondenty pro častější vyplnění hodnocení kvality výuky v IS/STAG

Motivace	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Informování o výsledcích hodnocení	21 %
Viditelné změny z hodnocení	14 %
Nic	14 %
Informovanost o hodnocení	13 %
Nevím	12 %
Častější upozornění na hodnocení kvality výuky v IS/STAG na hodnocení	8 %
Odměna v podobě kreditů	8 %
Interakce vyučujících, katedry se studenty v hodnocení kvality výuky i jejich výsledcích	7 %
Nespokojenost s výukou, vyučujícím atp.	3 %
Jednoduchost přístupu k hodnocení v IS/STAG	3 %
Ještě jsem neměl možnost hodnotit výuku (1. ročník)	3 %
Povinnost hodnotit kvalitu výuky	2 %
Zapojení do soutěže	2 %
Vyšší anonymita	2 %
Finanční odměna	2 %
Dobrá pocit	2 %
Kolektivní vyplnění s anonymním odesláním	1 %

Motivace	Souhlas dotázaných respondentů s daným tvrzením v procentech
Nyní je vše v pořádku	1 %
Odměna v podobě bodů ke zkoušce	1 %
Jiné ...	1 %

Zdroj: autor (2023)

Identifikační oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří dosud nehodnotili kvalitu výuky

Ze vzorku 101 respondentů, kteří nehodnotí kvality výuky v IS/STAG bylo 68 % mužů, 28 % žen a 4 % respondentů si nepřálo uvést pohlaví. Zastoupení nehodnotících respondentů dle ročníku a studijního programu zobrazuje tabulka 13. Z důvodu nevyplnění žádného respondenta čtvrtého ročníku standartního bakalářského studia a studenta, který prodlužuje nad rámec doby bakalářského studia, byly tyto kategorie z tabulky 13 odebrány. Méně jak tři čtvrtiny (73 %) respondentů studuje prezenčně a zbylých 27 % dotázaných studuje kombinovanou formou.

Tabulka 13 Procentuální složení vzorku nehodnotících respondentů dle studijního programu a ročníku

Studijní programy dle ročníků	Procentuální složení vzorku respondentů
1. ročník standartního bakalářského studia	63 %
2. ročník standartního bakalářského studia	12 %
3. ročník standartního bakalářského studia	5 %
1. ročník navazujícího magisterského studia	13 %
2. ročník navazujícího magisterského studia	6 %
Prodlužují nad rámec doby navazujícího magisterského studia	1 %

Zdroj: autor (2023)

2.3 Závěr analýzy současného stavu hodnocení kvality výuky na DFJP

Z interních materiálů plyne, že i napříč klesajícím počtu studentů napříč akademickými roky se evaluace výuky od studentů zvyšuje. I tak ale ve sledovaném období od AR 2008/2009 do roku 2021/2022 návratnost hodnocení nebyla vyšší než 22 %. Velká část hodnotících

respondentů hodnotí kvalitu výuky zpravidla dvakrát. 65 % z hodnotících studentů si je nebo je spíše vědoma, že hodnocením výuky dělají pro školu něco navíc. Současně by ze vzorku již hodnotících respondentů u více než poloviny (66 %) při zavedení povinného hodnocení kvality výuky nedošlo ke zkreslení jejích odpovědí při hodnocení, anebo již teď hodnotí všechny studované předměty. Naopak u zbylých studentů by mohlo dojít po zavedení povinnosti hodnotit výuku ke zkreslení jejích odpovědí. Většina z obou kategorií studentů se shodla, že významným médiem pro informování o probíhajícím hodnocení kvality výuky v IS/STAG je školní e-mail, stejně jako je pro obě kategorie vhodná elektronická forma hodnocení výuky. Pro velkou část hodnotících i nehodnotících respondentů jsou významné faktory motivace pro hodnocení výuky informovanost o výstupech z hodnocení kvality výuky a aplikované změny. Z obou kategorií respondentů hodnotili více muži než ženy, stejně tak dominovala prezenční forma studia ze vzorku respondentů.

3 NÁVRH OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ HODNOCENÍ KVALITY VÝUKY NA DOPRAVNÍ FAKULTĚ JANA PERNERA

Tato kapitola pojednává o návrzích opatření, které by pomohly zlepšit návratnost hodnocení kvality výuky v IS/STAG na DFJP. Provedený primární výzkum byl zaměřen na faktory ovlivňující hodnocení kvality výuky u studentů DFJP (viz. příloha A). Z důvodu nízké návratnosti hodnocení kvality výuky (viz. kapitola 2.1 *Zpracování interních materiálů o hodnocení kvality výuky na DFJP a porovnání s FES*) bylo klíčové odhalit faktory motivace u studentů DFJP pro hodnocení výuky v IS/STAG. Z výsledků provedeného výzkumu jsou pro hodnotící i nehodnotící respondenty významné faktory pro hodnocení výuky zejména lepší informovanost o souhrnných výsledcích z hodnocení a na základě souhrnných výsledků i aplikované změny (viz. tabulka 14). Kvůli nízkému podílu respondentů, souhlasících s ostatními motivujícími faktory, nebyla ostatním faktorům věnována pozornost pro návrh ke zlepšení návratnosti hodnocení kvality výuky. Na výše zmíněných faktorech se shodly obě kategorie respondentů a označili je za problematické (viz. kapitola 2.2.2 *Vyhodnocení dotazníkového šetření*) v sekci „Posuzovací oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří již hodnotili kvalitu výuky“ a „Posuzovací oddíl dotazníkového šetření, část dotazníku pro respondenty, kteří dosud nehodnotili kvalitu výuky“.

Tabulka 14 Souhrn motivujících faktorů k hodnocení u hodnotících i nehodnotících respondentů

Hodnotící respondenti		Nehodnotící respondenti	
Viditelné změny z hodnocení	21 %	Informování o výsledcích hodnocení	21 %
Nevím	15 %	Viditelné změny z hodnocení	14 %
Informování o výsledcích hodnocení	13 %	Nic	14 %
Odměna kreditem	10 %	Informovanost o hodnocení	13 %

Hodnotící respondenti		Nehodnotící respondenti	
Interakce vyučujících se studenty o hodnocení výuky	9 %	Nevím	12 %
Vše v pořádku	7 %	Častější upozornění na hodnocení	8 %
Lepší formulace otázek IS/STAG	6 %	Odměna kreditem	8 %
Jiné	5 %	Interakce vyučujících se studenty	7 %

Zdroj: autor (2023)

3.1 Informovanost o výsledcích hodnocení kvality výuky

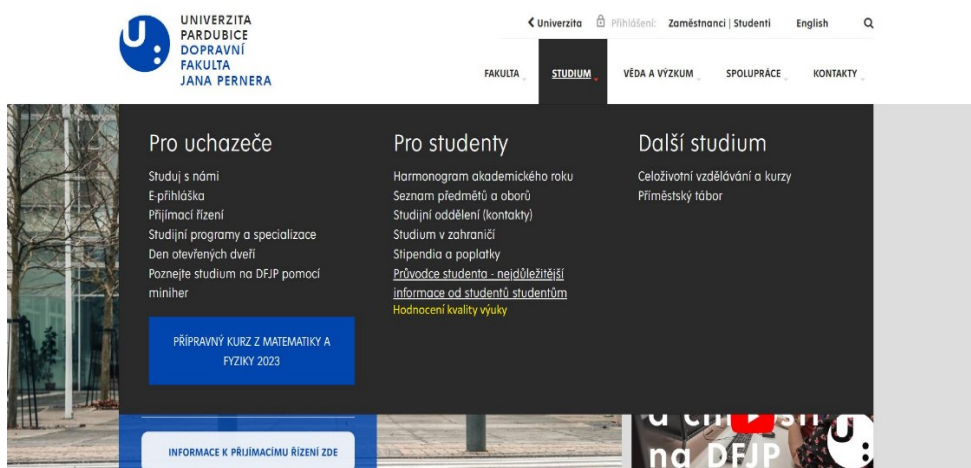
První významný faktor, který respondenti uváděli, jako motivující pro hodnocení kvality výuky je informování o souhrmných výsledcích z hodnocení kvality výuky v IS/STAG.

Například Fakulta humanitních studií na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) informovala studenty zprávou o výsledcích hodnocení kvality výuky formou aktuality na svých webových stránkách. Zpráva obsahuje informace o termínu konání hodnocení, formami sdělení o hodnocení (e-mail, sociální sítě) a také celkovým počtem studentů a zúčastněných studentů. Dále je zde také uveden počet připomínek k hodnoceným předmětům. Blíže jsou následně rozepsány souhrnné výsledky hodnocení kvality výuky a další postup fakulty. Zprávy byly zveřejněny jak pro zimní semestr (UTB, 2023a), tak i pro letní semestr AR 2020/2021 (UTB, 2023b).

Fakulta strojního inženýrství (FSI) Vysokého učení technického v Brně (VUT) zveřejňuje zprávy o hodnocení kvality výuky v podobě seznamu zpráv o hodnocení výuky (FSI VUT v Brně, 2023). Některé fakulty VUT na svých webových stránkách neuvádí zprávy o hodnocení kvality výuky. I tak lze zprávy o hodnocení kvality výuky pro všechny fakulty VUT najít na oficiální webové stránce VUT. V záložce hodnocení kvality je v závěru stránky sekce hodnocení kvality výuky s možností výběru všech fakult VUT. Struktura a stylizace zpráv o hodnocení výuky je u jednotlivých fakult různá. Zpravidla ale nechybí úvod, data o počtu respondentů, návratnosti hodnocení pro daný semestr v AR, přepis otázek z ankety, souhrnné

výsledky, vyjádření se k výsledkům nebo slovním komentářům studentů povolanými osobami, například garanty předmětu, vedoucími výukových pracovišť (VUT, 2023).

Navrhované zlepšující opatření je tak po skončení hodnocení kvality výuky a jejím následném vyhodnocení na webovou stránku fakulty umístit souhrnnou zprávu o výsledcích hodnocení formou aktuality. Popřípadě do záložky „STUDIUM“ na webové stránce DFJP přidat záložku „Hodnocení kvality výuky“ (viz. obrázek 17) jako další odkaz na stránku, kde by byl např. souhrnný seznam zpráv o výsledcích hodnocení kvality výuky pro jednotlivé semestry AR. Na vzniklé stránce by zprávy o výsledcích mohly být např. ve formě odkazů na jako soubor PDF nebo okna sloužící jako odkaz na stránku s konkrétní zprávou. V úvodu stránky by také mohl být odkaz na stránku popisující, jak hodnotit kvalitu výuky v IS/STAG, která je dostupná na webové stránce Studentské rady UPa v záložce hodnocení výuky (SRUPa, 2023). Jako významné médium pro komunikaci s fakultou respondenti uváděli školní e-mail. Souhrnné výsledky hodnocení kvality výuky by tak mohly být rozeslány pomocí studijního oddělení vždy po ukončení a vyhodnocení hodnocení kvality výuky.

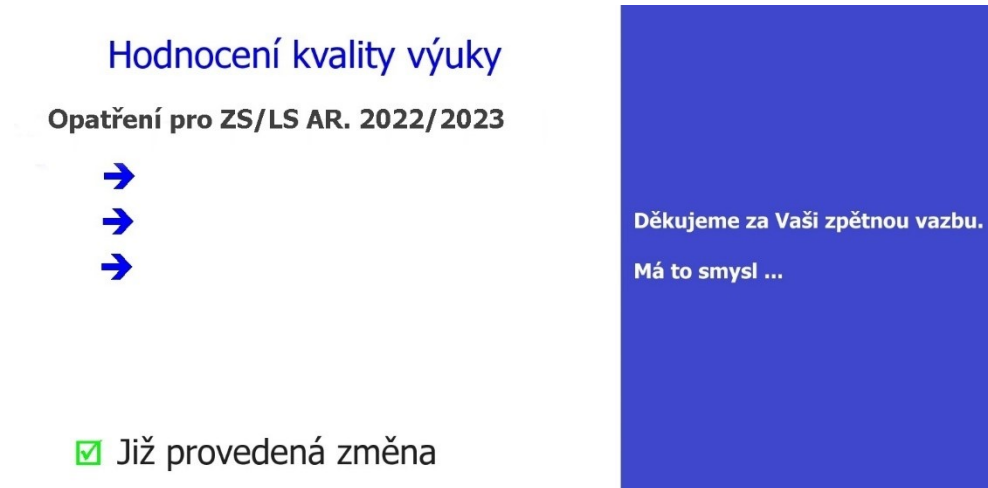

Obrázek 17 Umístění odkazu pro stránku se zprávami o výsledcích hodnocení kvality výuky na webové stránce DFJP (DFJP, 2023) upraveno autorem

3.2 Aplikace viditelných změn

Další faktor, který respondenti uvedli jako významný pro hodnocení kvality výuky je aplikace viditelných změn. Navrhované zlepšující opatření je pomocí komunikačních médií jako například e-mail, sociální sítě sdělit studentům DFJP například před zahájením semestru chystaná opatření, které fakulta v následujícím semestru podnikne. Příspěvek na sociálních sítích (viz. obrázek 18) by mohl obsahovat například dvě nebo tři opatření, které by vyplynuly z výsledků hodnocení výuky v předchozím semestru. Ve spodní části příspěvku by mohla být uvedena jedna už provedená změna pro podpoření viditelných změn, které hodnocení přináší.

Pro lepší zpětné dohledání by k příspěvku mohly být uvedeny i následující hashtagy jako #hodnocenivyuky_ls2022/2023, #dfjp_hodnocenivyuky. Součástí zprávy o výsledcích hodnocení kvality výuky (viz. kapitola 3.1 *Informovanost o výsledcích hodnocení kvality výuky*) by mohly být rozepsané opatření pro zlepšení aktuální situace. Opatření by mohly být rozděleny například na dlouhodobé a krátkodobé, popřípadě dle náročnosti zavedení na fakultě.

Obrázek 18 Návrh možného příspěvku na sociálních sítích (autor, 2023)

ZÁVĚR

Hodnocení kvality výuky je pro každou instituci poskytující vzdělání velmi důležité, z důvodu povědomí o aktuálním pohledu studentů na výuku a jejich potřebách, tak aby výuka byla přínosná pro obě strany. Nedostatečná zpětná vazba a neochota studentů hodnotit kvalitu výuky může zapříčinit nespokojenost samotných studentů s výukou, a s tím spojenou nemožnost fakulty nedostatky řešit v případě jejich vzniku. Struktura práce byla pro dosažení cíle a logické posloupnosti rozdělena do tří hlavních kapitol.

V první kapitole byla z provedené literární rešerše teoreticky vymezena problematika hodnocení kvality výuky se zaměřením na faktory ovlivňující návratnost hodnocení kvality výuky. Závěr kapitoly se zabýval dotazníkovým šetřením jako metodou pro primární výzkum této práce a informačním systémem studijní agendy.

Ve druhé analytické kapitole byly analyzovány interní materiály pro zjištění současného stavu hodnocení kvality výuky na dopravní fakultě Jana Pernera. Pro porovnání byla přiložena i data z fakulty ekonomicko-správní. Dále byla součástí této kapitoly popsána struktura dotazníku a byly analyzovány výsledky provedeného primárního výzkumu mezi studenty Dopravní fakulty Jana Pernera.

Na základě výsledků z provedeného dotazníkového šetření byl ve třetí kapitole této práce uveden jako první návrh pro informování studentů o výsledcích hodnocení výuky formou aktuality, anebo formou zpráv o výsledcích hodnocení na webové stránce Dopravní fakulty Jana Pernera. Druhý návrh se věnoval tématu aplikace viditelných změn, kde by pomocí komunikačních médií fakulta sdělila studentům Dopravní fakulty Jana Pernera chystaná opatření pro následující semestr.

Cílem bakalářské práce bylo na základě provedené literární rešerše teoreticky vymežit hodnocení kvality výuky se zaměřením na faktory ovlivňující ochotu studentů podílet se v procesu hodnocení kvality výuky. Dále byla provedena analýza interních materiálů současného stavu hodnocení kvality výuky a také realizován primární výzkum mezi studenty na Dopravní fakultě Jana Pernera. Z výsledků provedené analýzy současného stavu z interních materiálů a provedeného primárního výzkumu byly navrženy opatření pro zvýšení ochoty studentů podílet se na hodnocení kvality výuky na Dopravní fakultě Jana Pernera.

POUŽITÁ LITERATURA

- CIV – SIS ZČU, 2016. Informační systém studijní agendy [online]. Středisko informačních systémů Západočeské univerzity v Plzni. Plzeň: CIV-SIS ZČU. [cit. 2022-3-10]. Dostupné z: <https://is-stag.zcu.cz/napoveda/eva-rozcestnik.html>
- CIV – SIS ZČU, 2022. Informační systém studijní agendy [online]. Středisko informačních systémů Západočeské univerzity v Plzni. Plzeň: CIV-SIS ZČU, [cit. 2022-11-22]. Dostupné z: https://is-stag.zcu.cz/napoveda/stag-v-portalu/o-portalu_co-je-portal.html
- DFJP, 2023. Dopravní fakulta Jana Pernera. *Univerzita Pardubice* [Online]. [cit. 2022-3-3]. Dostupné z: <https://dfjp.upce.cz/>
- DOMMEYER, Curt J., Paul BAUM a Robert W. HANNA, 2002. College Students' Attitudes Toward Methods of Collecting Teaching Evaluations: In-Class Versus On-Line. *Journal of Education for business*. Roč. 78, č. 1, s. 11–15. ISSN 0883-2323.
- FEND, Helmut, 2000. Qualität und Qualitätssicherung im Bildungswesen. *Zeitschrift für Pädagogik*. Roč. 41, s. 55-72. ISSN 0514-2717
- FSI VUT v Brně, 2023. Hodnocení kvality. *Fakulta strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně* [Online]. [cit. 2023-3-5]. Dostupné z: <https://www.fme.vutbr.cz/fakulta/tabule/kvalita>
- HELMKE, Andreas, 2003. *Unterrichtsqualität erfassen, bewerten, verbessern*. Seelzer-Velber: Kallmeyer. ISBN 978-3-780-01004-9
- HENDL, Jan a Jiří REMR, 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1192-1.
- CHVÁTALOVÁ, Alena, Jan KOHOUTEK a Helena ŠEBKOVÁ. 2008. *Zajišťování kvality v českém vysokém školství*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-154-0
- JANÍK, Tomáš, 2013. *Kvalita (ve) vzdělání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6349-5
- KERLINGER, Fred N. 1972. *Základy výzkumu chování. Pedagogický a psychologický výzkum*. 1. Vydání. Praha: Academia.
- KUBEŠ, Marián a Ľubica ŠEBESTOVÁ, 2008. *360stupňová zpětná vazba jako nástroj rozvoje lidí*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2314-3
- LAYNE, Benjamin H., Joseph R. DECRISTOFORO a Dixie MCGINTY, 1999. Electronic Versus Traditional Student Ratings of Instruction. *Research in Higher Education*, Roč. 40, č. 2, s. 221–232. ISSN 0361-0365
- MALACH, Josef et al., 2016. *Vnitřní evaluace kvality výuky v terciárním vzdělávání*. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7464-865-6.
- MAREŠ, Jiří a Šárka DOŠLÁ, 2008. *Studentské posuzování kvality výuky na celouniverzitní úrovni*. Brno: MSD. ISBN 978-80-7392-075-3.

- MAREŠ, Jiří, 2006. *Manuál pro tvůrce a uživatele studentského posuzování výuky*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-1234-8.
- MARSH, W. Herbert a ROCHE, Lawrence A, 1997. Making Students' Evaluations of Teaching Effectiveness Effective. *American Psychologist*, Roč. 52, s. 1187–1197. ISSN 0003-066X
- REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3006-6.
- SLAVÍK, Jan, Lenka HAJEROVÁ MÜLLEROVÁ a Pavla SOUKUPOVÁ. 2020. *Reflexe a hodnocení kvality výuky*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. ISBN 978-80261-0920-4
- SRUPa, 2023. Studentská rada. *Univerzita Pardubice* [Online]. [cit. 2023-3-3]. Dostupné z: <https://www.upce.cz/srupa/hodnoceni-vyuky>
- SVINICKI, Marilla D., 2001. Encouraging Your Students to Give Feedback. *New Directions for Teaching and Learning*. Roč. 87, s. 17–24. ISSN 0271-0633
- ŠTÁVA, Jan a Vlastimil ŠVEC, 2002. *Náměty ke studentskému hodnocení vysokoškolské výuky*. 146 vydání. Brno: Paido. ISBN 80-7315-037-9
- TERHART, Ewald, 2000. Qualität und Qualitätssicherung im Schulsystem. *Zeitschrift für Pädagogik*. Roč. 46, č. 6, s. 809-829. ISSN 0044-3247
- UNIVERZITA PARDUBICE, 2022a. IS/STAG: Informační systém studijní agendy. *Univerzita Pardubice* [Online]. [cit. 2022-12-2]. Dostupné z: <https://www.upce.cz/studium/pro-uchazece/info-stud/stag.html>
- UNIVERZITA PARDUBICE, 2022b. Interní materiály. *Univerzita Pardubice* [Online]. [cit. 2022-12-2]. Dostupné z: <https://portal.upce.cz/portal/studium/kvalita-vyuky/gvysledky.html>
- UTB, 2023a. Zpráva o výsledcích hodnocení kvality výuky na fakultě humanitních studií UTB ve Zlíně za ZS 2020/2021. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [Online]. [cit. 2023-2-28]. Dostupné z: <https://fhs.utb.cz/aktuality-akce/zprava-o-vysledcich-hodnoceni-kvality-vyuky-na-fakulte-humanitnich-studii-utb-ve-zline-za-zs-2020-2021/>
- UTB, 2023b. Zpráva o výsledcích hodnocení kvality výuky na fakultě humanitních studií UTB ve Zlíně za LS 2020/2021. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [Online]. [cit. 2023-2-28]. Dostupné z: <https://fhs.utb.cz/aktuality-akce/zprava-o-vysledcich-hodnoceni-kvality-vyuky-na-fakulte-humanitnich-studii-utb-ve-zline-za-ls-2020-2021/>
- VUT, 2023. Řízení a hodnocení kvality. *Vysoké učení technické v Brně* [Online]. [cit. 2023-3-5]. Dostupné z: <https://www.vut.cz/uredni-deska/hodnoceni-kvality>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Faktory ovlivňující kvalitu výuky.....	11
Tabulka 2	Faktory ovlivňující posouzení studentské kvality výuky.....	13
Tabulka 3	Některé vybrané základní rysy standardizovaného dotazníku.....	18
Tabulka 4	Výhody a nevýhody dotazníkového šetření.....	19
Tabulka 5	Počty řádných studentů a respondentů v jednotlivých akademických letech na DFJP.....	25
Tabulka 6	Média, ze kterých se respondenti dozvěděli o probíhajícím hodnocení kvality výuky na DFJP.....	33
Tabulka 7	Faktory, které respondenty motivují hodnotit kvalitu výuky.....	33
Tabulka 8	Formy motivace uvedené hodnotícími respondenty pro častější vyplnění hodnocení kvality výuky v IS/STAG.....	38
Tabulka 9	Procentuální složení vzorku hodnotících respondentů dle studijního programu a ročníku.....	40
Tabulka 10	Důležitost faktorů ovlivňujících hodnocení kvality výuky pro nehodnotící respondenty.....	41
Tabulka 11	Média, ze kterých by se respondenti chtěli dozvědět o probíhajícím hodnocení kvality výuky na DFJP.....	41
Tabulka 12	Formy motivace uvedené nehodnotícími respondenty pro častější vyplnění hodnocení kvality výuky v IS/STAG.....	46
Tabulka 13	Procentuální složení vzorku nehodnotících respondentů dle studijního programu a ročníku.....	47
Tabulka 14	Souhrn motivujících faktorů k hodnocení u hodnotících i nehodnotících respondentů.....	49

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1	Počet hodnocení kvality výuky dotázaných respondentů	31
Obrázek 2	Míra, se kterou hodnotící studenti berou nepovinné hodnocení jako součást výuky	31
Obrázek 3	Přístup již hodnotících studentů k hodnocení kvality výuky v případě zavedení povinného hodnocení	32
Obrázek 4	Spokojenost s elektronickým hodnocením kvality výuky v IS/STAG	34
Obrázek 5	Spokojenost hodnotících respondentů s informováním o hodnocení kvality výuky v IS/STAG.....	35
Obrázek 6	Náročnost vyhledání hodnocení kvality výuky v IS/STAG pro hodnotící respondenty	35
Obrázek 7	Míra jednoduchosti vyplnit hodnocení kvality výuky v IS/STAG dle hodnotících respondentů	36
Obrázek 8	Pohled studentů na realizované změny plynoucí z hodnocení kvality výuky.....	37
Obrázek 9	Pohled hodnotících respondentů o informovanosti výsledků z hodnocení kvality výuky.....	37
Obrázek 10	Pohled hodnotících respondentů na anonymitu dat při neuvedení jména.....	38
Obrázek 11	Spokojenost nehodnotících respondentů s informováním o hodnocení kvality výuky v IS/STAG.....	42
Obrázek 12	Náročnost vyhledání hodnocení kvality výuky v IS/STAG pro nehodnotící respondenty	43
Obrázek 13	Míra jednoduchosti vyplnit hodnocení kvality výuky v IS/STAG dle nehodnotících respondentů	43
Obrázek 14	Pohled respondentů na realizované změny, které by plynuly z hodnocení kvality výuky.....	44
Obrázek 15	Pohled nehodnotících respondentů o informovanosti výsledků z hodnocení kvality výuky.....	45
Obrázek 16	Pohled nehodnotících respondentů na anonymitu dat při neuvedení jména.....	45
Obrázek 17	Umístění odkazu pro stránku se zprávami o výsledcích hodnocení kvality výuky na webové stránce DFJP	51
Obrázek 18	Návrh možného příspěvku na sociálních sítích.....	52

SEZNAM ZKRATEK

AR	Akademický rok
DFJP	Dopravní fakulta Jana Pernera
DUE	Departmental and University Experiences
FES	Fakulta ekonomicko-správní
FSI	Fakulta strojního inženýrství
IS/STAG	Informační systém studijní agendy
LS	Letní semestr
SEEQ	Students Evaluation of Educational Quality
SET	Student Evaluation of Teaching
UPa	Univerzita Pardubice
USA	Spojené státy americké
UTB	Univerzita Tomáše Bati
VUT	Vysoké učení technické
ZS	Zimní semestr

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Otázky dotazníkového šetření

Příloha A Otázky dotazníkového šetření

Otázka 1: Hodnotil(a) jsi už někdy v průběhu svého studia kvalitu výuky v portálu IS/STAG?

Odpověď: Ano / Ne

Část dotazníku jen pro hodnotící respondenty

Otázka 2: Kolikrát jsi hodnotil(a) kvalitu výuky v portálu IS/STAG?

Odpověď: Kvalitu výuky jsem hodnotil(a) – 1x
Kvalitu výuky jsem hodnotil(a) – 2x
Kvalitu výuky jsem hodnotil(a) – 3x
Kvalitu výuky jsem hodnotil(a) – 4x
Kvalitu výuky jsem hodnotil(a) – 5x
Kvalitu výuky jsem hodnotil(a) – 6x
Kvalitu výuky jsem hodnotil(a) – 7x a více

Otázka 3: Zaškrtni, jak jsi se dozvěděl(a) o probíhajícím hodnocení kvality výuky? (Je možné označit více odpovědí.)

Odpověď: Z webové stránky fakulty / Ze sociálních sítí fakulty / Od spolužáků / Od vyučujících / Ze školního e-mailu / Jiná...

Otázka 4: Která z níže uvedených kritérií Tě nejvíce motivují k vyplnění hodnocení kvality výuky? (Je možné označit více odpovědí.)

Odpověď: Hodnotím předměty, se kterými nejsem spokojen(a)
Hodnotím předměty, se kterými jsem spokojen(a)
Hodnotím předměty, o kterých si myslím, že jsou pro můj obor důležité
Hodnotím předměty, které navštěvuje větší počet studentů
Hodnotím předměty, které jsou založené na teoretické bázi
Hodnotím předměty, které jsou založené na praktické bázi
Hodnotím, aby fakulta měla zpětnou vazbu na své předměty
Nevím, kvalitu výuky hodnotím u všech předmětů bez rozdílu
Jiná ...

Otázka 5: Považuješ hodnocení kvality výuky jako nedílnou součást splnění předmětu, byť je hodnocení nepovinné?

Odpověď: Určitě ano / Spíše ano / Spíše ne / Určitě ne / Nevím

Otázka 6: Za předpokladu, že by hodnocení kvality výuky bylo povinné, změnilo by to Tvůj dosavadní přístup k hodnocení kvality výuky?

Odpověď: Ano – hodnotil(a) bych více předmětů stejným způsobem jako doposud (hodnocení by odráželo můj skutečný dojem z výuky)

Ano – hodnotil(a) bych více automaticky, u některých předmětů bych odpovědi „jen“ odklikal(a) (hodnocení by ne vždy odráželo můj skutečný dojem z výuky)

Ne – už teď hodnotím pravidelně všechny předměty
jiná ...

Otázka 7: Vyhovuje Ti hodnotit kvality výuky elektronicky v portálu IS/STAG?

Odpověď: Určitě ano / Spíše ano / Spíše ne / Určitě ne

Otázka 8: Informuje Tě o probíhajícím hodnocení kvality výuky fakulta dostatečně? Vyber na čtyřbodové posuzovací škále.

Odpověď: Naprosto dostatečně 1 2 3 4 Naprosto nedostatečně

Otázka 9: Je pro Tebe jednoduché najít hodnocení kvality výuky v portálu IS/STAG? Vyber na čtyřbodové posuzovací škále.

Odpověď: Velmi jednoduché 1 2 3 4 Velmi složité

Otázka 10: Je pro Tebe jednoduché vyplnit hodnocení kvality výuky v portálu IS/STAG? Vyber na čtyřbodové posuzovací škále.

Odpověď: Velmi jednoduché 1 2 3 4 Velmi složité

Otázka 11: Myslíš, že se po Tvém hodnocení na fakultě reálně něco mění (k lepšímu)? Vyber na čtyřbodové posuzovací škále.

Odpověď: Ano, věci se mění 1 2 3 4 Ne, vůbec nic se nemění

Otázka 12: Informuje Tě fakulta dostatečně o změnách vyplívajících ze získaného hodnocení kvality výuky? Vyber na čtyřbodové posuzovací škále.

Odpověď: Naprosto dostatečně 1 2 3 4 Naprosto nedostatečně

Otázka 13: Máš strach/obavu, že v případě, že nebudeš chtít uvést své jméno, nebudou informace z hodnocení kvality výuky anonymní? Vyber na čtyřbodové posuzovací škále.

Odpověď: Nemám strach z ohrožení mé anonymity po neuvedení svého jména 1 2
3 4 Mám strach z ohrožení mé anonymity i po neuvedení svého jména

Otázka 14: Napiš, co by pro Tebe mohlo být motivací k častějšímu vyplnění hodnocení kvality výuky v portálu IS/STAG.

Odpověď: Text dlouhé odpovědi

Otázka 15: Pohlaví:

Odpověď: Muž / Žena / Nepřeji si uvést

Otázka 16: Ve kterém ročníku právě studuješ?

Odpověď: 1. ročník standartního bakalářského studia
 2. ročník standartního bakalářského studia

- 3. ročník standartního bakalářského studia
- 4. ročník standartního bakalářského studia (Dopravní stavitelství)
- Prodlužuji nad rámec doby bakalářského studia
- 1. ročník navazujícího magisterského studia
- 2. ročník navazujícího magisterského studia
- Prodlužuji nad rámec doby navazujícího magisterského studia

Otázka 17: Forma studia:

Odpověď: Prezenční / Kombinovaná

Část dotazníku jen pro nehodnotící respondenty

Otázka 2: Vyber možné důvody, proč nehodnotíš kvality výuky v portálu IS/STAG. (Je možné označit více odpovědí.)

Odpověď: Aní nevím, že na fakultě nějaké hodnocení kvality výuky probíhá
Pokaždé na vyplnění hodnocení kvality výuky zapomenou
Nevím, kde v portálu IS/STAG hodnocení kvality výuky najít
Hodnocení kvality výuky v portálu IS/STAG je nepřehledné
Otázky v samotném hodnocení jsou příliš nekonkrétní pro jednotlivé předměty
Myslím si, že jedno hodnocení kvality výuky stejně nic nezmění
Fakulta mě neinformuje o provedených změnách
Nízký počet studujících v mém oboru, tudíž ztráta anonymity
Nemám pro vyplnění hodnocení kvality výuky dostatečnou motivaci
Nechci se do hodnocení kvality výuky zapojovat
O dění na fakultě se nezajímám
O hodnocení kvality výuky vím, ale nevyplňuji jej z „lenosti“
Jiná ...

Otázka 3: Jak by jsi se chtěl(a) dozvědět o probíhajícím hodnocení kvality výuky v portálu IS/STAG? (Je možné označit více odpovědí.)

Odpověď: Z webové stránky fakulty / Ze sociálních sítí fakulty / Od spolužáků / Od vyučujících / Ze školního e-mailu / Jiná ...

Otázka 4: Jakou formu hodnocení kvality výuky bys upřednostnil(a)?

Odpověď: Elektronickou / Papírovou / Jiná ...

Otázka 5: Informuje Tě o probíhajícím hodnocení kvality výuky fakulta dostatečně? Vyber na čtyřbodové posuzovací škále.

Otázka 14: Forma studia:

Odpověď: Prezenční / Kombinovaná

Zdroj: Autor (2023)